

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă nr. editura ziarului Aradii Közlöny. Inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 265.
1939. november 21., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

A nyugati harctér hadseregeinek új ellensége — a víz

Aradások és a rossz időjárás okozta harctéri nehézségek
jegyében kezdődött meg a háború tizenkettedik hete
Egyelőre holtpontra jutott a semleges Balkán-államtömb
megszervezése

Baselből jelentik: A Baseler Nachrichten budapesti jelentése szerint belgrádi politikai körök bevallják, hogy a balkáni semleges tömb megalakítására vonatkozó diplomáciai tárgyalások egyelőre holtpontra jutottak. Ennek oka abban rejlik, hogy a balkáni államoknak meg kell egyezniük a közöttük fennálló kivételes kérdések tekintetében.

Belgrádi jelentések arról számolnak be, hogy a jugoszláv vezető lapok szintén nagyobb cikkben foglalkoznak a balkáni semleges államcsoport megalakításának lehetőségével. A „Politika” című belgrádi lapnak azt jelentik Rómából, hogy Olaszország semmiféle kezdeményezést nem vállal magára, bár megelégedéssel látja egyes államok semlegességi törekvéseit. Olaszországban úgy látják, hogy ennek a tömbnek megalakítása egyelőre nem időszerű, mert egyes országok túl közel viszonyba kerültek a hadviselő államokkal. Olasz felfogás szerint az lenne a helyesebb, ha a ténylegesen semleges államok fogának össze. E tekintetben azonban még nem alakult ki a helyzet véglegesen. Ugyancsak a „Politika” jelenti berlini távirat alapján, hogy német politikai körökben szívesen vennék, ha megalakulna a balkáni semleges tömb, de Törökország részvétele nélkül, mert berlini felfogás szerint, a török kormány tulságosan lekötötte magát a nyugati hatalmak oldalán.

Olaszország Délkelet-Európa békeségeért

London. A Times jelenti Rómából: Az olasz kormány nem változtatta meg szovjetellenes magatartását. Ez kitűnik a Messagero tegnapi megjelent cikkéből, amely még Olaszországban is nagy feltűnést keltett. A Messagero bejelent, hogy Olaszország nem nézne tétlenül, ha Oroszország akár nyitna, akár burkolta a Duna-medencére, illetőleg a Balkánra ki akarna terjeszteni befolyását. Egy Románia, Magyarország, vagy Bulgária ellen irányuló akció esetén Olaszország haladéktalanul akcióba lépne. Ezeknek a megátámadás ugyanolyan helyzetet teremte-

ne, mint amilyen Spanyolország esetében fennállott. Minden a Balkán ellen irányuló támadás szemben találna magát Olaszországgal. Eppen a Balkán helyzetére való tekintettel Olaszország ma is másfél millió katonát tart fegyverben. Az olasz hadügyminisztérium magtette az intézkedéseket az 1902, 1903, 1910 és 1913-as évtolvamok behívására ezenkívül több jelenleg szolgáló keresztályt továbbra is a zászló alatt tartanak. Az olasz hadvezetőség minden intézkedést megtett, hogy az olasz hadsereg minden eshetőségre készen álljon.

Aradások a nyugati hadszíntéren

Berlin. A német véderő főparancsnokság jelenti: A fronton semmi jelentős esemény nem történt.

Páris. A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése: Az éjszaka folyamán semmiféle említésre méltó esemény nem történt az arcvonalon.

Páris. (Rador.) A Havas iroda a következő magyarító közleményt hozta nyilvánosságra a katonai helyzetéről:

„Két napja a nyugati harctér harcainak új ellenséggel kell szembenézniük. Ez az ellenség a víz.

Két heti nyugállapot után a folyók és patakok vízállása ismét nő.

Szombaton a Rajna 50 centiméterrel növekedett és a vízállás emelkedése vasárnap is folytatódott. Az aradások következményeként a francia partok kevésbé érzik, mert ez a partvidék magasabb, mint a német, ahol a németek arra kényszerültek, hogy sürögősen új állásokat foglaljanak el. A vizet állandóan szivattyuzniok kell és egyes helyeken gátakat voltak kénytelenek emelni. A legelőretolabb állások és a leveszélyeztetettebb pontok kiürítése megtörtént.

A Lauter, a Saar és a Blies vize is megáradt. Ezek azok a körülmények, melyek a katonai műveleteket ezidőszereint uralják és amelyek megmagyarázzák, hogy még helyi jelentőségű események sem adódtak, kivéve némi felderítő szolgálatot, valamint az eléggé heves tüzési tüzet a Saarbrückentől délre eső hadvonalon. Ennek a tüzési tevékenységnek következményeképpen a német kezdeményezésre a francia tüzés is erős tüzzel válaszolt. A levegőben csökkentett

tevékenység folyik, a német repülőgépek folytatják Franciaország feletti távrepüléseiket.

A francia katonai körök véleménye szerint német részről valószínűleg rendszerre teszik a Belgium és Svájc feletti repülést.

Páris. (Rador.) A Párisban tartózkodó Hore Belisha angol hadügyminiszter villásreggelit adott Daladier tiszteletére és annak végeztével az angol hadügyminiszter, valamint Daladier és munkatársai tanácskozára vonultak vissza.

Mussolini a mai „gazdasági világháború”-ról

Róma. Az olasz önellátási tanács bizottsága tegnapi ülést tartott, amelyen Mussolini miniszterelnök elnökölt. A Duce ezalattal beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy bár a fegyveres háború nem terjedt át még az egész világra, gazdaságilag a háború máris világháborúnak tekinthető.

— Nem szabad lankadnia senkinek sem — folytatta Mussolini — hanem még gyorsítani kell a munka ütemét. Nem szabad elveszni az erőnek és az energiának, hanem egy cél felé kell irányuljon minden: Olaszország jövőjének biztosítása felé.

A német birodalom háborús céljai

Berlin. A külügyminisztérium szóvivője a külföldi újságírók konferenciáján kijelentette, hogy tévesen értelmezték azt a kijelentést, mintha Németország célja a brit birodalom

A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése így hangzik: A Felső-Rajna körül lévő arcvonal vidékén kölcsönös és élénk repülőgép- és fegyvertüzre került sor. Az arcvonal egyik részén helyi tüzési tevékenységtől eltekintve nyugalom volt. A jelentés megjegyzi még, hogy a német léghaderő folytatta az ellenséges területek felett a felderítő műveleteket.

A Svájci Távirati Iroda közli a nagyvezérkar jelentését, eszerint Basel városát két tüzési lövedék érte. Az egyik lövedék felrobbant és két embert megölt. A lövedék az uccán robbant fel. Basel mellett tüzési lövedék zuhant svájci területre. Ez nem robbant fel. A szakértők bevezették a vizsgálatot. A Német Távirati Iroda ezzel kapcsolatban jelenti, hogy nem lehet eddig bizonyosan azt megállapítani, hogy svájci területre német lövedékek zuhantak volna le.

Légiriadók Franciaországban és Angliában

Páris. (Rador.) Lyonban és a Rhon völgyében 9.55 órától 10.20-ig légiriadó volt és Normandiában is légiriadót rendeztek, 20.25 órakor.

London. (Rador.) Hétfőn reggel nagy magasságban több ismeretlen repülőgép jelent meg Anglia különböző helysége felett. A légharító utagek erős tűz alá vették a gépeket. A járőreket az óvóhelyekre húzódtak.

Hollandia felett leöttek egy német repülőgépet

Hága. (Rador.) A Havas távirati ügynökség közli: Hétfőn reggel egy német repülőgép a hollandiai Limburg fölött szállt el. Holland repülőgépek üldözébe vették a holland terület semlegességét megsértő gépet és azt leöttek. A német gép személyzete elpusztult.

Egy beszédes csófolat

Róma. A Stefani-ügynökség jelenti: Több angol és francia lap olyan híreket közölt, mint ha az olasz kormány demarsot intézett volna Berlinhez s mintha felhívta volna Németország figyelmét arra, miszerint itália érdekelve van Hollandia és Belgium területi sérthetetlen ségének kérdésében. Illetékes helyen kijelentik, hogy ezek a külföldi újságokban megjelent hírek minden alapot nélkülöznek, mert Olaszország Belgium és Hollandia területi sérthetetlenségével kapcsolatban semmiféle lépést se tett Berlinben.

megsemmisítése volna. Ez nem is felel meg a realizmusnak sem. Németország célja az, hogy megszüntesse Anglia világháború szerepét is. Az európai földrész szerencsétlen története az utolsó évszázadban az állandó angol intrikák következménye. Az angol és francia háborús célok nyilvánosságára hozása után Németország is leszögezi céljait, amelyek a következők:

1. A legfelsőbb német vezetőség elhatározta, hogy minden katonai és diplomáciai eszközt felhasznál arra a célra, hogy elhárítsa a lehetőségét Ausztria és a német birodalom elválasztásának. Ausztria Habsburg-uralom alatt a restaurációs politika központjává válhat, ami veszélyt jelentene a volt osztrák-magyar monarchia utódállamai számára.

2. Németország sohasem fogja megengedni, hogy a független Szlovákiát akarata ellenére Anglia és Franciaország beolvasztthassa Cseh-Szlovákiába és ezt az új államot ismét

felhasználhassák Németország ellen. A csehszlovák terület helyzetét véglegesnek tekintik annál is inkább, mert hiszen a problémák legnagyobb részét már megoldották és ha még volna megoldásra váró kérdések, azok csak a német, cseh és szlovák népre tartoznak.

3. Lengyelországnak a régi határok között való feltámasztása nem is képezheti a nyugati hatalmak háborús célját, mert hiszen a nyugati hatalmak egészen másként viseltetnek Szovjetországgal szemben, mint Németországgal szemben, sőt egyenesen hizelegnek Stalinnak.

A régi Lengyelország feltámasztása ismét nyitvahagyná a Balti-tenger és a Fekete-tenger közötti területek valamennyi veszélyes problémáját. Magától értetődik, hogy a német érdekeket mint eddig, továbbra is meg fogják védelmezni, azonban módot nyújtanak majd a lengyel nép független nemzeti életének továbbfolytatására. Németország háborús céljai tehát világosak: Ujjáépíteni Kelet Európát, figyelembe véve a népi és történelmi szempontokat épp úgy, mint a kereskedelmi szempontokat. Erről a területről a külföldi hatalmakat: Angliát és Franciaországot ki fogják zárni.

A tengeri háború

BERLIN. A német tengeralattjáró flotta számára kiadott utasítások lényegesen szigorúbbak lettek. A németek a fellegyvezett kereskedelmi gőzösöket ezentúl nem fogják felszólítani, hanem azonnal megtornedozzák azokat.

AMSZTERDAM (Rador.) A Havas-iroda jelenti: A német hatóságok a hadviselők fellegyvezett hajóinak jegyzékébe iktatták a németalföldi 15.450 tonnás holland Wondam gőzöst, amely rendes járatot bonyolít le Rotterdam és Newyork között. Berlinben közbenjárás történt, hogy térjenek vissza erre az intézkedésre, amelyet holland részről „önkéntes tévedésnek” minősítenek.

BELGRÁD (Rador.) A jugoszláv tengerhajózási társaság jelenti, hogy a Cabrica Milica hajó az angol partok közelében elsülvedt, mert aknába ütközött. A 9950 tonnátalmu gőzös egyike volt a jugoszláv halónak legmodernebb egységeinek és végzetes utja során Londonból szenet szállított Dubrovnikba.

AMSZTERDAM (Rador.) Vasárnap egész éjjel óriási vihar tombolt az Északi-tenger egész területén. Számos aknát dobott partra a vihar ereje. Sok hajó tett jelentést arról, hogy utjában uszó aknával találkozott. Egy norvég hajó három uszóaknával találkozott és a Krivalda nevű lett gőzös szintén azt jelentette, hogy Németalföld közelében szintén uszóakna mellett vitt el az utja.

Moszkva nem támadja meg Finnországot

Kopenhága. A szovjetlapok és finn-ellenes hangja ellenére, a Politikén úgy tudja, hogy a Finnországba való szovjetbetörés ellentétben áll a szovjet kül- és belpolitikájával.

„A nemzetközi ifjuság harca a békeért”

Moszkva (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Pravda tegnapi számában cikk jelent meg a nemzetközi kommunista ifjuság küldetéséről és tevékenységéről. A cikk címe: „A nemzetközi munkásifjuság harca a békeért.” A lap rámutat arra, hogy az Internacionálé működésének alapelvei azonosak a Komintern új politikájával és ennek fő pontja:

1. A kommunista ifjuság tevékenységének teljes átszervezése a fascizmus, a kapitalizmus és az imperiálizmus elleni harc érdekében.
2. A népi front taktika elutasítása és könyörtelen harc a szociálista vezetés ellen.

Magyar- finn baráti megnyilatkozás

Budapest. Tegnapi budapesti finn követ jelenlétében magyar- finn baráti megnyilatkozás folyt le. Nagy Emil volt igazságügyi miniszter nyitotta meg a beszédet és be-

szédében kijelentette, hogy a két nemzetet nemcsak a vérrokonság, hanem a közös sors is összeköti, mert el voltak nyomva a múltban, de letiprásuk sohasem sikerült.

„Eltekintve néhány kisebb rendzavarástól, a rend helyreállt...”

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: A cseh-morva védnökség területein életbe léptetett szigorú intézkedésekkel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy kisebb felkelés tört ki és lázongások voltak. Német beavatott körök kijelentik, hogy ezek a hírek légből kapottak. Eltekintve néhány kisebb rendzavarástól ma már teljesen visszaállt a rend és a nyugalom. Október 12-én és november 16. és 17-én történtek ezek a rendellenes cselekmények, amelyek

Nagy Emil ezután sajnálatát fejezte ki afelől, hogy Magyarország ezidőszent nem tehet mást, mint hogy testvéri rokonérzésről biztosítja Finnországot.

során német autókat egyesek megdobálták és a rendőrség elleni ellenszegülést fejtették ki, de a bűnösöket és a felbujtókat elfogták és súlyosan megbüntették és mindezen jelenségeken felül ma már teljes a rend a cseh és morva protektorátus területén.

Különben a Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti, hogy a hazaárulásra vonatkozó statáriális törvény hatályát a cseh és morva protektorátusok területére is kiterjesztették.

Allítólag Berlinbe rendelték von Neurathot, Cseh-Morvaország protektorát

Londonból jelentik: Az angol sajtó hosszasan foglalkozik a csehországi eseményekkel és

a német részről kiadott erőlyes hangú cáfolatok ellenére is fenntartja azon állítást, hogy Csehországban 120 cseh diákot végeztek ki, sok ezer fiatal embert pedig Németországba szállítottak a három hete tartó zavargások megtorlásaiképen.

A Németországba szállítottak jelentős részét állítólag gyűjtőtáborokban helyezték el. — Ugyancsak londoni jelentés szerint

von Neurath báró, Cseh-Morvaország protektorát Berlinbe rendelték, hogy jelentést tegyen Hitler vezérkancellárnak az eseményekről.

A Times jelenti Belgrádból: A jugoszláv fővárosban tegnap erőteljes tüntetések zajlottak le, amelyek azonban nem jártak rendzavarással. A szerb és horvát diákság Csehország mellett tüntetett és megbélyegezte a cseh diákok tömeges kivégzését. A diákság a német követség elé akart vonulni, a követség felé vezető utat a rendőrség azonban elzárta. A tü-

ntető diákok felkeresték a régi csehszlovák köztársaság még Belgrádban élő diplomatáit, akiket a szerb és horvát nép rokonszenvérről biztosítottak.

„El kell banni az árulókkal”

Bécs. Bürokel körzetvezető a téli segély számára rendezett egyik hangversenyen rövid beszédet intézett a közönséghez. Beszédében utalt arra, hogy

kísérletet tettek arra, hogy Ausztriában és a cseh-morva protektorátus területén lévő németek ellen kívülről szövetségeket keressenek. „El kell banni az árulókkal — mondotta Bürokel — mert itt csak németek és nagynémetek vannak. Minél jobban leszámolunk ezekkel az alakokkal, annál gyorsabban számolhatunk le Churchillrel és társaival.”

Ezután a munkássághoz fordult beszédében s kijelentette, hogy

az imperiálista kapitalizmus üzent hadat a német népek

és ebben a háboruban Németország legbiztosabb alapjára, a munkásságra támaszkodik.

A német kémkedési ügy újabb fejleményei Törökországban

Ankara. A török fővárosban tegnap nyolc német állampolgárt tartóztattak le kémkedés miatt. A letartóztatottak között fényképész is van. A német kémszervezet tagjai katonai titkokat szereztek meg. A tervek és okiratokat lefényképezték és a fényképekről olyan kicsinyített másolatokat készítettek, hogy szabad szemmel azok tar-

talmát nem lehetett kivenni. Ezeket a másolatokat azután Németországba küldötték.

Belgrád. A Vreme ankarai jelentése szerint a törökországi német állampolgárok fel-szólítást kaptak, hogy hagyják el Törökország területét.

Modernizálják a török kikötőket

Istanbulból jelentik: A Reuter iroda törökországi értesülések alapján közli, hogy a török kormány 5 millió 500 ezer angol font összegű hitelt

szavazott meg a jelenlegi kikötők korszerűsítésének költségeire. A munkálatokat öt év alatt kell elvégezni és azokat angol mérnök-szakértők tervei és felügyelete alatt csinálják.

Befejezték Litvánia egyezményes pontjainak szovjet-megszállását

Moszkva. A Tass-ügynökség, a Szovjet-orosz Távirati Iroda a következőket jelenti: Litvánia katonailag történt megszállása befejeződött. A szovjetcsapatok mindenütt elfoglalták a szovjet-litván egyezményben megállapított pontokat.

Moszkva. Litvánia fővárosába, Kaunasba szovjet kormánybizottság érkezett. A szovjet kormány bizottságnak az a feladata, hogy a litván területre menekült nyugatukrainai és fehérorosz lakosokat visszazárlítsa szovjet területre.

Miért hagyta el Németországot

a Newyork Herald Tribune munkatársa

Newyork (Rador.) A Newyork Herald Tribune volt berlini munkatársa amszterdami keltezésű táviratban ismerteti: milyen körülmények közt kényszerült Németország elhagyására. Távbeszélő útján jelentést küldött lapjának a Birodalom területén jelentkező zavargásokról, mire a német propaganda miniszterium közölte vele, hogy vagy megcáfolja ezt a hírt, vagy pedig megvonják távbeszélőkiváltóságait, amit a külföldi hírlapírók számára engedélyeznek. Mivel a hírlapíró a közlést ko-

moly forrásból nyerte, visszautasította a kért cáfolat leadását. Mivel pedig a távbeszélőkiváltás elvesztésével nem tudta teljesíteni költetését és mivel nem hivatalosan értesítették, hogy jól tenné, ha eltávoznék, elhagyta Németországot. A Newyork Herald Tribune ehhez a jelentéshez magyarázatot fűz, amelynek keretében bírálja a német cenzurát és azt írja, hogy megakadályozzák a hírek közlését, majd hozzáfűzi, hogy a prágai események beigazolták: munkatársának értesülései valóban komolyak voltak.

Aradváros napirendi kérdéseit a váratlanul látogatóba érkező Ottescu belügyminiszter elé terjesztették

A helyi hatóságok vezetői fogadták a belügyi kormányzat vezetőjét. Vlad Alexandru tábornok-polgármester ismertette az előkelő vendéggel a színházkérdést és ezzel kapcsolatosan az a terv merült fel, hogy

színházzá alakítják át a Közművelődési Palota nagytermét

Vasárnap délután fél öt óra tájban előkelő vendég érkezett a városba: temesvári utját felhasználva.

vératlanul Aradra látogatott Nicolae Ottescu belügyminiszter

A gépkocsival érkező miniszter először a megyei prefekturára hajtattott, ahol Stinche Dimitrie ezredes, megyei prefektus fogadta. Időközben értesítették a belügyminiszter érkezéséről Vlad Alexandru, tábornok, polgármester is, aki vadászaton volt, úgy hogy, amikor később Ottescu Nicolae belügyminiszter gyalog átsétált a városházára, itt Aradváros vezetői: Vlad Alexandru tábornok, polgármester, Bejan Romulus dr. és Riscutia Moise ezredes, helyettes polgármesterek fogadták.

A belügyminiszter aradi látogatását a város vezetői arra használták fel, hogy tájékoztatták a helyi kérdésekről, a tervekről és az aradi vonatkozású kívánságokról, amelyek a megvalósítás során amugyis a belügyminiszter elé kerülnek végső fokon.

Vlad Alexandru, tábornok, polgármester alapos és a napirendi kérdések minden vonatkozására kiterjedő munkatervet terjesztett a miniszter elé, aki minden tekintetben elfogadta és helyeselte az előterjesztett kérdésekkel kapcsolatos városvezetőségi álláspontot.

Városházi látogatása után a helyi hatóságok vezetőinek társaságában, a belügyminiszter sétagépkocsizást tett a városban. Felkereste Ottescu Nicolae a Közművelődési Palotát is, ahol

alapos helyszíni megbeszélés volt a régen húzódo aradi színházkérdés megoldását illetően.

Végigsétált a Maros-partnak a Közművelődési Palota előtti szakaszán is a belügyminiszter, majd kíséretével együtt uzsonnát fogyasztott el, azután pedig a vasútállomásra hajtattott, ahol szíves búcsút vett az aradi hatósági vezetőktől, megelégedését fejezte ki a látottak és tapasztaltak felett, vonatraszállt és elutazott Aradról.

Az új színház építésének problémája

Arról, hogy a belügyminiszter aradi látogatása alkalmával milyen ügyeket terjesztettek elő, Vlad Alexandru tábornok, polgármester a következőkben tájékoztatta az Aradi Közlöny munkatársát:

— Részletesen tájékoztattam a belügyi kormányzat vezetőjét Aradváros fontos napirendi kérdéseiről s felhasználtam az alkalmat arra, hogy több, eddig rendezetlen ügyet, a személyes közlés keretében tisztázzak. Mondhatom, hogy a belügyi miniszter ur minden vonatkozásban a legnagyobb megértést tanúsította és már régebben bejelentett aradi látogatása — amelynek csak pontos időpontját nem tudtuk előre — sok tekintetben tiszta helyzetet teremtett.

A litván-szovjet lakosságcsere

Moszkva. A Tass ügynökség jelenti, hogy Németország és Szovjetország között november 16-án egyezmény jött létre az ukránai és a fehér-oroszországi német lakosság, valamint a német csapatok által megszállt lengyel területen lakó ukránok és fehér-oroszok kölcsönös kicserélése ügyében. Az áttelepítés csak a fent említett nemzetiségeket érinti, azokat, akik kifejezik abbeji kívánságukat, hogy a másik hatalom területén kívánjanak letelepedni. Különböző tanácskozások kezdődtek a Vihának szovjetszerepei által történt elfoglalásakor orosz kézben maradt vasúti gördülőanyag visszaszolgáltatására.

— Így, elsősorban a színházkérdésről tájékoztattam a belügyi tárca legfőbb vezetőjét. Itt aradi vonatkozásban, nem kell külön ismertetnem a színházkérdést, elegendő lesz, ha röviden rámutatok arra, hogy a régi színház közbiztonsági okok miatt alkalmatlanná vált a színijátásra és hogy

addig, amíg vagy új színház épül, vagy más, alkalmas megoldást találunk, a színház hajléktalan marad ebben a városban. Annak viszont, hogy a legegyszerűbbek látzó megoldással, új színház építésével intézzük el ezt a nyitott kérdést, súlyos akadályai vannak.

— Mint a város felelős és bizony sok gondal küzdő vezetője, kijelentem, hogy nem kívánok húszmillió lejes holt befektetést eszközölni a mai viszonyok között, új színházépítésre. Hangsúlyozni kívánom, hogy nagy kedvelője vagyok a színijátásnak, hogy nagyrabecsülöm a közművelődési megnyilatkozásokat s

nem a lebecsülés az, ami arra készlet, hogy elutasító magatartást tanúsítsak a színházépítés ötletével szemben.

— Olvan súlyos körülmények között vettük át a város vezetését, hogy új megvalósítások ki- kapcsolásával is, csak a mulasztások pótlására, a város nélkülözhetetlen szükségleteinek ellátására s a meglévő vagyon karbantartására több tízmillió lejes kiadási kerettel kell számolnunk. Már ma is ez a tény arra késztetett bennünket, hogy

a város polgárságának közteherviselési készségét fokozott mértékben vegyük igénybe.

Ötvenmillió előirányzat a legsürgősebb teendők elvégzésére

— A rendelkezésre álló anyagi eszközök minél szélesebbkörű felhasználásával pedig,

elsősorban a város utburkolatának megújítását és kiterjesztését valósítjuk meg.

— Terveink ebben az irányban is a belügyminiszter ur megértésével találkoztak. Előterjesztettem a Mária királyné-ut közepő, keramitburkolatának felszedésére, az uttestnek parkká történő kiképzésére való terveinket, amelyeket eddig minden igyekezetünk ellenére sem tudtunk megvalósítani. Ottescu belügyminiszter helyeselte a belváros parkosítását, helyeselte, hogy a jelenleg használhatatlan állapotban lévő uttest keramitburkolatát más uccák kövezésére használjuk fel. Megvalósítjuk hát ezt a régi tervet és ennek során

a minorita-atyák temploma elé helyezzük át jelenlegi helyéről a Szent Háromság szobrot.

A belügyminiszter temesvári látogatása

Temesvári munkatársunk jelenti: Itt írjuk meg, hogy előkelő vendége volt vasárnap Temesvárnak. Ottescu Nicolae belügyminiszter vasárnap reggel Temesvárra érkezett és a józsefvárosi pályaudvaron dr. Ciupe Gheorghe helytartósági vezérjtkár, Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus és Tieran Emil dr. főpolgármester fogadták. A belügyminiszter az állomásról a józsefvárosi piacra ment, ahol az élelmiszerárakat vizsgálta felül és azokat elfogadhatónak találta, de a vaj árát sokalta. Fél tíz órakor a belügyminiszter a királyi helytartóságon jelent meg, ahol dr. Marta Alexandru királyi helytartó fogadta és bemutatta a helytartóság öt vármegyének prefektusait. Ciormaneanu ezredes, a csendőrség parancsnokát, Madamcovici ezredes, a nemzeti gárda parancsnokát és a kormányzóság hivatálfőnökeit. Ezután a belügymi-

— Ezért azután nem tartom megengedhetőnek, hogy akkor, amikor még rengeteg elintézni való maradt, mikor Aradváros közönsége fokozott közterheket visel, akkor színházépítés céljaira újabb húszmillió lejt fordítsunk. Mindezt elmondott tam a belügyminiszter urnak.

Első célkitűzésünk nem a színházépítés, hanem az, hogy a lehetőséghez mérten csökkentsük a közszéki terheket amire nyomban sor kerül, amikor a körülmények ezt megengedik.

— Ami pedig magát a színházkérdés rendezését illeti, erre vonatkozóan is megfelelő áthidaló megoldást találhatunk. Ez a megoldás a Közművelődési Palota felhasználása.

A Közművelődési Palota másfél millió leibe kerül évente a városnak.

anélkül, hogy bármilyen különösebb beruházást eszközölnünk volna. Természetes tehát, hogy ennek az épületnek felhasználására gondoltunk első sorban. Azonban a Közművelődési Palota színpada jelenleg teljesen alkalmatlan színijátás céljaira és amikor Ottescu belügyminiszter urral meglátogattuk a palotát, mindezeket a szempontokat elmondottam.

A helyszíni megbeszélés során azonban a belügyminiszter ur igen helyesen mondotta, ha a kérdést a Közművelődési Palota átalakításával oldjuk meg. Azt tanácsolta, hogy kérjük ki a Nemzeti Színház főrendezőjének véleményét és a magunk részéről minden valószínűség szerint rövidesen aradi látogatásra kérjük fel az illető urat, a helyszíni vizsgálat végett.

Erdekes átépítési tervek

— Ha megvalósítható a felmerült terv, a Közművelődési Palota átalakítása elsősorban az oldalsó helyiségek beolvasztásával történne.

Vagy balra, a jelenlegi kiállítási kisterem, vagy jobbra a közszéki könyvtár helyiségei felé történne a terjeszkedés. Valószínű, hogy a könyvtárhelyiségeket vesszük igénybe, mert az épület alagsorában elhelyezett iskola által elfoglalt helyiségek a Pábes-uccai árvaház felhasználásával felszabadulnak.

— Így aztán, aránylag csekély költséggel, jól megoldható lenne a színházhiány, hiszen a Közművelődési Palota nagyterme 900 néző befogadására alkalmas.

Végül elmondotta még Vlad Alexandru tábornok, polgármester, hogy a későbbi megvalósításokról is számvetéses tervet készített. Ez a kimutatás, amely csak a legfontosabb megvalósításokra vonatkozik — új ravatalozó épület a város négy házának karbantartása, újítások és javítások — több, mint ötvenmillió előirányzatot tartalmaz, amihez még az új színház húszmillió költségtervezetét kellene hozzászámítani.

Különböző belügyminiszter, Marta Alexandru dr. királyi helytartó után másodikként beírta nevét Aradváros új aranykönyvébe, amelynek első lapjára a következőket jegyezte: „Az aranykönyvbe — amelyet látom megvalósítottak — azt jegyzem a polgármester urnak, hogy arany bevételeket kívánok, hogy azt tehesse, amit akar. Nicolae Ottescu, belügyminiszter.”

URANIA Tel.: 12-32. Ma utoljára!

Egy film, melyet kár elmulasztani.

Emigránsok Birobidzsánban.

A hazátlanul bolygó és sokat üldözött nép országépítés. — Szovjet-orosz mestermű. Előadások: 5, 7.15 és 9.30 óravor.

Holnap premier!

Az északi brigád

Uj eljárású természetesen színes film. Kanada romantikusanszép vidékein játszódó film a prémvadász-kalandorokról

Főszerepben: Dick Foran.

VÁROS A MAGINOT-VONAL MÖGÖTT

Reims, ahol a pezsgőgyárak pincéit rendezték be légvédelmi óvóhelynek

A „Gazette de Lausanne” című svájci lap egyik legutóbbi számában „Pezsgőgyár a háborúban” cím alatt az alábbi tudósítást küldi Reims városából, a világhírű francia pezsgő hazájából:

„Az éjszakai vonat koromsötétben érkezik be Reims pályaudvarára. Sötét van a pályaudvaron, sötét volt a vasúti kocsikban. A pályaudvaron egyetlen lámpa nem ég és a novemberi ködben árnyak imbolyognak a kihalt pályaudvaron. Nemcsak Reims városa, hanem az egész Champagne megye, amely közvevően a francia-német határ mentén fekszik, háborús készenléten van és így szinte természetesen, hogy nemcsak fél, hanem teljes sötétséget rendeltek el.

Champagne lakói még emlékeznek a világháború borzalmaira, amikor is a legsúlyosabb harcok épen Reims város birtokáért folytak és talán egyetlen francia város sem szenvedett annyit, mint Reims, ahol a világhírű francia pezsgőt készítik.

Negyvenkilenc hónapi bombázás

Reims városa, a mostani semmiben sem hasonlít ahoz a régi Reimshoz, amely a világháború alatt 49 hónapig állott a tűzvérségi tűz alatt. A világháború előtt 12.000 házból állt Reims városa, amelyből 11.989 házat szétromboltak a nehéz tűzvérségi bombák és csak 11 ház maradt ép.

A világháború után az egész megye és így Reims városa is hozzákezdtek az újjáépítéshez. Hatalmas munkával igyekeztek új képet varázsolni a rommáélt városnak, modern házak, luxusszállodák, márvány bejárati mozik, modern. Párisba is beillő, elegáns üzletek nyíltak. Nem csak a város külső képe alakult át, hanem a lakások belseje is, mert hiszen minden bútor tönkrement és újat kellett beszerezni.

Négy évig onogták a tűzet a német ágyuk Reims városára s ez a város négy évig nem hallott más muzsikát, csak az ágyuk bömbölését. Feljegyezték a sok borzalmas nap közül 1915. február 22-ről 23-ra virradó éjszakát, amikor nem kevesebb mint 4000 nehéz ágyú lövedék csapott le a városra.

Igy tehát, hogy Reims alaposan kivette részét a háborúból, alaposan felkészült a jövő háborúra. A híres reimsi székesegyházat, amelyet szintén megrongáltak az ágyugolyók, most iszapzsákokkal torlaszolták el, Jeanne d'Arc jövasszobrát, hatalmas nemzeti értéke miatt be is szállították az ország belsejébe.

Város a Maginot-vonal mögött

Talán sehol sem hisznek annyira a Maginot-vonalban, mint éppen Reimsban és az egész Champagne megyében. A világháború idején még semmiféle erőd nem volt ezen a vidéken és az öregek, akik már átérték az 1914-es világháborút is, tudják, hogy megegyeszer nem jépheji át az ellenséges hadsereg a határt, éppen a Maginot-vonal miatt.

A világháború alatt egyszer tíz napig bent voltak a német csapatok Reims városában. Érdekes, hogy azon a napon és órában léptek be a németek 1915-ben Reimsba, mint 1870-ben: szeptember 4-én, reggel 9 órakor. A német csapatokat 1915-ben Zimmer tábornok vezette és 14. éig voltak bent, amikor a marnei csata eldöntötte a város sorsát is: a németek kiürítették és bevonult Franchet d'Espèray francia tábornok csapatai élén.

Érdekes, hogy Reims város lakosai a világháború alatt egyetlen percre nem hagyják el a várost, hanem az egész város lekölözött azokba az óriási pincékbe, amelyekben a világhírű reimsi borokat kezelik és gyártják a híres pezsgőt.

Reims a pezsgő fővárosa. Millió üvegszámra exportálják a híres Mumm, Reederer, Pommery és más pezsgő-különlegességeket, amelyek az egész világon becsülték és ismertté tették a város nevét. Reims pezsgő termelése évente annyi — írja a svájci újságíró — hogy ha egyetlen üvegbe töltenék, az Eiffel-torony IV. emeletéig érne, amely 160 méter magas. Ősszel kezdődik meg a szüret, utána a pezsgő gyártása, amikor a bort leszűrik, hordókban marad tavaszig és csak akkor töltik üvegbe és 3—4 évig úgy marad, amíg aztán elszállítják.

A világháború alatt a Mumm pezsgőgyár pincéit rendezték be menedékhelynek és természetesen a többi reimsi pincéket is. A mostani Mumm pince pedig már valóságos erődnek számít. Tizennyolc

kilométer hosszú a beonfalú pincesor, amely olyan széles, hogy két teherautó effer egymás mellett és olyan mélyen van a föld alá építve, hogy a legnagyobb kaliberű ágyú tüzelését is kibírja.

A világháború alatt a Mumm pincében működött a reimsi városháza, az iskolák, a posta, a templom, kávéház, minden itt volt. Ma sokkal jobban van megszervezve a földalatti élet és a pincék mindegyike úgy van megépítve a modern harcászati figyelembe vételével, hogy az egész város lakosságának biztos óvóhelyet nyújt.

Reims új háborús képe

Alig látszik valami abból, hogy ismét háború van, alig 35—40 kilométerre a várostól. Ha nem hiányoznának az autók és az idegenek, főként az amerikaiak, talán észre sem lehetne venni, hogy ismét háború van. Az amerikaiak minden évben eljöttek csapatosan Reimsba, végiglátogatták az egykori harcteret, megnézték a katedrális, megmagyarázták maguknak mindent atól kezdve, hogy a reimsi székesegyházban koronázták a haj-

Hasznos, értékes

árfelemelés

— nélkül —

kaphatók, új, használt

— kis és nagy —

írógépek

SZEGFÜ Str. Bratianu 7. Tel.: 11-44.

dani francia királyokat, egészen addig, hogy hol csaptak be a bombák a székesegyházba.

A háború utáni első években Reims idegenforgalmát sokszázezer dollárral följendítették az amerikaiak, akiknek jópénzért adták el a város határában összeszedett egykori német rohamsiskokat, a srappnel hüvelyekből készített hamutartót és női puderdobozokat és más emléktárgyakat. Nem kellett sokat keresni ezeket a srappnel és bomba darabokat, mert csak a székesegyház a világháború alatt 287 bombát kapott. A városra magára pedig ezrével hulltak.

Reims lakói nem tudják soha elfelejteni a világháború borzalmait. A város légvédelme alaposan meg van szervezve, ha felcsendül a jégriadót jelző sziréna, mindenki rohan gázálcácvaj valamelyik pezsgős-pincébe, jó mélyen, a föld alá...

„A védelem joga szent és sérthetetlen!” mondotta ki elvi jelentőségű döntésében a legfelsőbb semmitőszék

Bucuresti. A legfelsőbb semmitőszék egy egészen jelentéktelennek látszó ügyben olyan elvi jelentőségű döntést hozott, amely a jövőben precedensként fog szolgálni a perrendtartásban.

Szőke Ferenc temesvári kereskedő az ottani törvényszék 84 ezer lej pénzbüntetésre ítélte el csmpészéséért. A kereskedő igazságtalannak tartotta az ítéletet és megfelebbezte a táblánál. A tábla nem találta elég alaposnak a felebbezés indokolását, miértis jóváhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét. A táblai döntés megszövegezéséből kimaradt azonban a tárgyalásnak az a részlete, amelyből kétséget ki-

záróan megállapítást nyerhetne, hogy a vádlott élt-e és milyen érveléssel védekezési jogával.

Szőke a tárgyalási jegyzőkönyv hiányossága alapján semmiségi panaszt jelentett be a tábla ítélete ellen. A legfelsőbb semmitőszék periratok tüzetes átvizsgálása után arra a meggyőződésre jutott, hogy a semmiségi panasz teljesen indokolt. Abból a jogszolgáltatási elvből kiindulva, hogy a bíróság előtt a védekezés minden polgárnak szent és sérthetetlen joga, megsemmisítette úgy az elsőfoku bíróság ítéletét, mint a táblai döntést és felmentette a vádlottat a kiszabott pénzbüntetés alól.

Mindenki valamely község tagja kell legyen

A községi tagságot egy évi községi illetékfizetéssel lehet megszerezni — Összeírják az ország nomád lakosságát

A múlt év augusztus 14-én megjelent közgazgatási törvény végrehajtási utasítását közli a Monitorul Oficial november 18-iki száma. A törvény természetesen alkalmazkodik a közgazgatási törvény intézkedéseire és azok alkalmazását szabja meg. Tartalmaz azonban a végrehajtási utasítás egy érdekes intézkedést, amely szabályozni akarja a nomád lakosság helyzetét. A végrehajtási utasítás 8. szakasza megállapítja ugyanis, hogy az ország bármely lakója tagja kell legyen valamely községnek és hozzá kell járuljon a közterhekhez. Nemzetiségre, vallásra és nemre való tekintet nélkül a község tagjainak tekintendők mindazok, akik legalább egy éve ténylegesen a községben laknak és ezen idő alatt fizették a községi illetékeket. A feleség és a kiskorú gyermek a családfő helyzetét követi. Bárki csak egy község tagja lehet. A román állampolgárok minden külön engedély nélkül költözhetnek egyik községből a másikba, ellenben kötelesek erről értesíteni úgy annak a községnek a vezetőségét, ahonnan elköltöznek, mint ahova költöznek. Az, aki valamely községből elköltözik, mindaddig továbbra is szerepel annak a községnek tagjai-

sorában és választói névsorában, ahol eddig lakott, amíg a másik községben a köztégi tagságot el nem nyerte.

A belügyminiszter által megállapítandó időpontban összeírják az ország területén élő nomád lakosságot. Egy és ugyanazon a napon a falvakban a jegyzők, míg a városokban a rendőrkezesek végzik el a nomád lakosság összeírását. Az így összeírt lakosokat egy külön regiszterbe vezetik be. Nomád lakosok alatt azokat értik, akiknek nincs állandó lakóhelyük. Az összeírás alapján a vándor lakosok fényképes személyazonossági bizonyítványt kapnak. A fénykép egyik példányát az igazolványt kiállító hatóságnál marad. Ezek az igazolványok öt éven át érvényesek és tulajdonosaik kötelesek azokat azon helységek rendőrségénél láttamoztatni, ahol az éjszakát töltik.

A végrehajtási utasítás megjelenésétől számított egy éven belül azokban a községekben, ahol ezt még nem hajtották végre, meg kell valósítani a házak és a be nem épített területek számozását. A lakosság nyilvántartási könyvébe bevezetik a lakások számát is.

CORSO Tel.: 20 65 jegyelőv. Legújabb hirdató. 3, 5, 7.15 és 9.15 órakor.

SIGFRIED-VONAL

HAVASOK KIRÁLYA
LOUIS TRENKER-rel

2 utolsó nap. Siessen meglekinteni, el ne mulassa ezt az egyetlen alkalmat.

Budapesti elhunyt zelenkai gróf Zelenski Róbert, akinek mozgaimas, színes fordulatokban gazdag élete az elmúlt évtizedek regényes levezetét jelentette

Budapestről jelentik: Zelenkai gróf Zelenski Róbert császári és királyi kamarás, a magyar főrendiház örökös tagja, az I. osztályú vaskoronarend tulajdonosa, stb., november hó 20-án este Budapesten, tevékeny életének 90-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek főbbszori áztatás felvétele után csendesen elhunyt. Korporsóját kedden délelőtt 11 órakor szentelik be a Belvárosi római katolikus nébaniatemplomban, majd pedig a holttestet Romániába szállítják és november 23-án, csütörtökön délelőtt 11 órakor temetik el Temesújfalú községben, az ott levő családi kriptába.

A régi magyar közélet markáns, országosan ismert egyik sajátos karakterisztikus vezető egyéniségének távozását adta hírül az élők sorából a fenti rövid jelentés, amely hétfőn érkezett Aradra. Több, mint félszázadon át vett tevékeny részt az ötvenes, országos hírű mintagazdaság és uradalom nagy befolyású ura, zelenkai gróf Zelenski Róbert, akinek élete Jókainak, a nagy magyar mesebontónak színes és plasztikus karakterizáló tollára lett volna méltó.

Egy lengyel származású főnemes a magyar főrendiházban

A Zelenski grófi család a sokat szenvedett ősi lengyel földről származott. Zelenski Róbert gróf óta szerepet vett a lengyel történelemben és közülük Plock vajdája, Stenzycen kapitánya, Krakó várgrófja került ki. Az elhunyt magyar főnemes közvetlen őse, gróf Zelanka Zelenski László, Ptekary és Lisky örökös ura, mint a Schwartzenberg hadsereg kapitánya felelős az egykori Császari hadseregben, aki szolgálatát az egyik Amália révén települt meg Aradmegyében. Itt született 1850. július 29-ikén a történetesen Ujaradon időző fiatal anya fiúgyermeké, Zelenski Róbert gróf, ugyanakkor, amidőn atyja az aradi vár fogóságában szünetelt. A daliás Schwartzenberg kapitány, aki Lovász Imre királyi tanácsos és Aradmegye alispánjának leányát vette feleségül, ugyanis magyar szempontokból vonta magára fölöttel nehezítést. Erről az elhunyt magyar főrend igen érdekes történelmi részleteket jegyzett föl emlékirataiban: „Midőn, Kossuth szökése után, a forradalom árván maradt, megkezdődtek a kivégzések. A 13 aradi mártíruval kellett volna atyámnak is kivégeznie, szerencsére ezidőben folyósított atyai nagybátyám, boldogult gróf Ankwiczy András Alajos prágai érsek hozzávetőleg félmillió forintnyi hagyatéka ennek hozzávetőleg sikerült a galíciai forradalom szításával vádolt atyámat a kivégzendők listájából törölni. Atyám 1855-ig szenvedett kazamatafogságot, ezalatt egyik szemére meg is vakult, mire Grácba internálták... 1857-ben kapta vissza mozdási szabadságát, de lehetőleg távol kellett maradnia Magyarországtól, ahova csak rövid időre mentünk haza. Az 1858-iki telet Londonban, az 59-ikét Veneziában, 60-ban Meránban, 61-ben Nizzában töltöttük.”

A fiatal gróf Zelenski Róbert, nővérével együtt édesatyja halála után Franciáországban folytatta iskolai tanulmányait. Az 1870-es francia-porosz háború idején került vissza ősi birtokára, egyben beiratkozott a budapesti egyetem jogi karára is. Husz éves korában veszi át az atyai birtokot, amelyet a család kényszerű távolléte miatt addig megbízottak kezeltek és a fiatal jogász, a nagyvilági élethez szokott főrend egyuttal tanfolyamra iratkozott be a hohenheimi gazdasági akadémiára is, ahol tökéletesen elsajátította a legmodernebb agrárpolitikai és mezőgazdasági tudományokat. Rövidesen sikerült tehermentesítette az ötvenes birtokot, sőt eladva a sofronvai telket, legmodernebb gépekkel látott neki a birtok kifejlesztésének.

Aradmegye gazdasági életének élén

Zelenski Róbert gróf széleskörű képzettségénél és nagyvilági módornál fogva, de nem utolsó sorban kül-földi gazdasági termelési személyi összeköttetése révén csakhamar igen életteljes részt vett Aradmegye akkor induló gazdasági közéletének kiépítésében. Atzél Péter báró, Bohus Zsigmond, István és László bárók továbbá Vásárhelyi Béla és László társaságában ott szerepel az Arad-Körösvölgyi, később az Arad-Csanádi Egyesült Vasútnak megalapításánál és benne Beross Béni, a társaság vezérigazgatója egyik legtehermentesebb és legáldozatosabb támogatója. Az első elnöke az Arad-Csanádi Takarékpénztárnak és ugyancsak elnöke az Arad-Csanádi Öntöző Csatorna-Társulatnak. Miután pedig az Arad-Csanádi Egyesült Vas-

útnak vagonokra és mozdonyokra volt szüksége, ugyancsak részt vesz abban a bizottságban, amely a Neufeld és a Schöller bécsi bankokkal együtt megalapítja Aradon Weitzer János vagongyárat, amelynek későbbi hatalmas fejlődése és története közismert Arad város közönsége előtt. Zelenski Róbert gróf mindaddig tagja a Weitzer-vagongyár igazgatóságának, amíg csak az összeférhetetlenségi törvény életbelépése ezt számára főrendiházi tagságával lehetetlenné nem tette.

Az ötvenes mintagazda

Az ötvenes mintagazdaság fellendítésében hűséges és fáradhatatlan segítőtársat talált életfarságban. Károlyi Klára grófnőben. Gróf Károlyi Viktor és báró Orczy Irma leányát 1885-ben vette nőül s bár egyetlen gyermekük, László fia, egyéves korában meghalt, a gyermektelenül maradt szülők a munkában találták meg feledésüket.

Egyetlen nővére báró Nopcsa Elekhez ment nőül és rokoni kapcsolatok fűzték az őgróf Pallavicini-családdal is, unokahuga Pallavicini Károly őgróffhoz ment feleségül. A gyász, amely az ötvenes uradalmat Zelenski Róbert gróf elhunytával vitotta, mely gyászba borította az uradalom egyetlen örökösét, lovag Zelenski János; és nejét, született Zay Klára grófnőt, akik

évek óta gazdálkodnak a romániai birtokon.

A birtokait övező megyei polgárságának bizalma Zelenski Róbert grófot két ízben is választott képviselőként juttatta be a budapesti képviselőházba. 1881-ben a lipcai kerület, három évvel később pedig az újszentannai kerület választópolgársága juttatta mandátumhoz és érdekes körülmény hogy mindkét esetben ellenzéki programmal foglalja el helyét: mint az akkor népszerű Apponyi-párt tagja a magyar képviselőházban.

Az elhunyt magyar főnemes mindenkör, így emlékirataiban is nagy elismeréssel emlékezett negyvenhárom éve ügyeit vezető íráskormányzójáról, nemspalági Palágyi Ferencről, aki a gyászir Aradra érkezése után azonnal Budapestre utazott, hogy az elhunyt nábob utolsó földi végtisztességéről, továbbá a szükséges vagyoni jogi teendőkről intézkedjék. Említésre méltó, hogy élete utolsó éveit nagy külföldi utazásokkal töltötte el 1927-ben beutazta az Egyesült Államokat, a rákövetkező évben pedig Délamerikát. Külföldi utjaiban állandóan tanult és megfigyelte: 1926. május 3-án elvesztette negyven éven keresztül hűséges életfarsát, hitvesét.

Várja arát

a temesújfalui kastély ősi sírboltja

A gyászir Aradon őszinte részvétet keltett mindenfelé, ahol az elhunyt magyar főrend markáns közéleti alakját, emberi egyéniségét csak ismerték. Utolsó kívánságának megfelelőleg, amelyet az utóbbi évek hosszas betegkedései során maga is hangzottatott, zelenkai gróf Zelenski Róbert földi maradványait a temesújfalui kedvenc kastélyának ősi parkjában levő családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

A „Simon Bolivar” borzalmas tömegkatasztrófája

Aknára futott és lél személyzetével a tengerbe vezett a 8300 tonnás holland hajó

London. A Simon Bolivar holland gőzös az angol partok közelében aknára futott és elsüllyedt. A gőzös személyszállító volt és Amsterdamból Nyugatindia felé tartott. Az angol partok közelébe úgy került, hogy szénkészletét akarta kiegészíteni egyik angol kikötőben. A hajó fedélzetén 400 utas tartózkodott.

Ezek közül 200 embert partra tettek. Az első jelentések szerint a szerencsétlenség következtében 100 ember megsérült, akiket külön szállítottak partra és az áldozatok száma több, mint száz.

Ujabb londoni jelentések szerint vasárnap reggel még újabb

32 hajótöröttet szállítottak az angol partvidékre.

Ezeknek nagy részét a kórházba kellett szállítani. A hajó szakácsa szintén a megmenekültek között van és ez mondotta el, hogy a személyszállító gőzöst egymásután két robbanás érte. — Mindjárt az első robbanás után a gőzös oldalára fordult és ezért nem lehetett az összes mentőcsónakokat lebecsajítani. Akik nem kaptak helyet a mentőcsónakokban, azok közül igen sokan a tengerbe vetették magukat és uszással igyekeztek menekülni a katasztrófából. Az áldozatok számát legalább 150 főre lehet tenni. Többen ezek közül a robbanás következtében lelték halálukat. Több utas azt vallja, hogy a hajót torpedótalálat érte és így nem lehetetlen, hogy német tengeralattjáró támadás idézte elő a katasztrófát. Az elsüllyedése után két másik kisebb gőzös is megsérült, mert ezek a hajó közelében tartózkodtak. — Ezeknek azonban mégis sikerült bejutni egy közeli kikötőbe.

A katasztrófa szombaton délelőtt fél 12 órakor történt.

A gőzösen mindjárt mekkorák a mentést és ez javában folyt, amikor bekövetkezett a második robbanás. A hajó ezután gyorsan felborult és elsüllyedt. A hajó kapitánya a robbanásnál életét vesztette. A 150 áldozaton kívül még újabb 90 áldozata van a szerencsétlenségnek.

A Reuter-ügynökség a következőket jelentette még a Simon Bolivar holland személyszállító hajónak a katasztrófájáról:

A gőzös fedélzetén a robbanás bekövetkezése után

szivettépő jelenetek játszódtak le.

Az utasok között pánik keletkezett. Az asszonyok gyermekekkel kétségbeesetten szaladtak fel és alá a hajó fedélzetén. Sok anya párhes csecsemővel könyörgött a férfiaknak, hogy mentse meg kisgyermekét.

Az angol admirális jelenté a következőket:

— A Simon Bolivar szerencsétlenségét egy német uszóakna okozta.

amelyet német tengeralattjárók helyeztek el olyan helyen, ahol elég erős az angol kereskedelmi forgalom. A nemzetközi szabályok értelmében, minden nemzet kötelessége, ha a tenger valamely részén aknamezőt helyez el, hogy ezt a körülményt a hajózás tudomására hozza. A német admirális ezt nem tette meg. A német admirális csak egyetlen aknamező elhelyezéséről adott ki tájékoztató értesítést, még pedig arról az aknamezőről, amely az Északi tenger bejáratát zárja el. Más ilyen irányú közlést nem tett. Németország tehát az a tény, hogy aknákat helyezett el és ezt nem hozta nyilvánosságra, megsértette a nemzetközi szokásokat és semleges hajó katasztrófát idézte elő. Az angol hajóhad nem helyezte el aknákat.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

Ma **BOSFOR** A három titkai

Viviane Romance, John Lod e. Dalio.
Új román hirodó a legújabb eseményekről.
Kiadások: 5. 7.15 és 9.15 órákor. 3.00 m. t. n.

Következő műsor:

A szezon

leg-

nagyobb

filmje,

V á r l a k

Charles Boyer és Irene Dunne

**A legújabb haiszinesítés, modern frizura, festés és dauer EIPERT-salonjában készül, Str. V. Gol-
dis 6. — TELEFON: 21-41.**

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 || Egy hónapra 70

Mai gyermekek

Az európai és amerikai lapok aktuális gyerek-szájtörténetéből válogatjuk ki a következőket: Johnnyt, aki nyolcéves, mamája felelősségre vonja, mert szájonvágta hat éves öccsét, Elmer, Johnny így ad magyarázatot: „Mama, Elmer tarthatatlanul fenyegetett, most végre annyira kiélestedt a viszony közöttünk, hogy kénytelen voltam a legsajnálatosabb eszközökhöz nyulni”.

Az öt éves Louise először vette észre, hogy nagypapjának csak nyolc fog van elszórtan a szájában, a fogak közt üres helyek, Louise, aki illu kora dacról szereti az újságokat nézegetni, felkiált: „Nini, nagypapa fogait cenzurázták!”

Marie a mamájával egy szép napon kirándulásra megy. Vidéki tanyához érnek és egy sereg kis fűtetolú sárga kacsát látnak meg, Marie rajong és látszik rajta, hogy szeretne közelebb menni. Mama azt mondja: „Na, simogasd meg”. „De mama, nincs simogatási jegyem”.

Egy csikagóli házaspár hazajön este és a gyereket nagy munkában találja az asztalnál, mind a ketten nagy darab papírosokra számokat írnak. A kérdésre, hogy mit látszanak, az idősebbik így felel: „Bankot, Tommy az elnök és én vagyok a szkasztó”.

Egy brüsszeli gyermekszoba két lakója piros krétával cikk-cakkos vonalat húzott a gyermekszoba közepén. A szülők kérdésére megadták a felvilágosítást: „Dél előtt konferenciát tartottunk és megosztottunk. A piros határ egyik oldala Jean élettere, a másik oldal az enyém”.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 984, London 17.36 és fél, Newyork 445.57, Brüsszel 73.12, Milánó 22.50, Amszterdam 236.50, Berlin 178.50, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 340.

— ARGETOIANU MINISZTERELNÖK BEJELEN-
TETTE A MEZŐGAZDASÁG LEGNAGYOBB FOKU
TÁMOGATÁSÁT. Bucurestiből jelentik: A mezőgaz-
dasági kísérleti intézet dísztermében tegnap osztották
ki a nemzeti buzáverseny díjait. Az ünnepségen meg-
jelent Argetoianu miniszterelnök, Cornateanu földmű-
velésügyi miniszter, a kormány több tagja és igen sok
gazdálkodó. Cornateanu földművelésügyi miniszter be-
szédet tartva, kijelentette, hogy a mezőgazdaság in-
tenzív fejlesztése nemcsak mezőgazdának, hanem az
egész országnak érdeke. Ezután Argetoianu miniszter
emelkedett szólásra és a következőket mondotta: Ha
valaki rövidesen jellemezni akarja Romániát, egy er-
re a legalkalmasabb rövid mondat ez lenne: „Románia
a buza hazája”. Az ország történetében a legrégebb
időktől kezdve naplankig a legfontosabb szerepet lát-
szott a buza. A mezőgazdaság fejlesztésének bizto-
sítására a kormány a legnagyobb támogatást nyújtja
a földművelésügyi miniszternek. Románia lakossága kö-
zül 16 millió mezőgazdasággal foglalkozik és ezek lát-
ják el élelemmel az országot. Éppen ezért kiemelkedő
jelentőségű ez az ünnepség, mert az ország jövője az
Őnök kezére van bízva. Biztosíthatom Önöket, hogy
a mi részünkről a legteljesebb támogatással találko-
znak. Éljen Carol király, az ország első mezőgazdája!

— Bánffy Miklós gróf Argetoianu miniszterelnök-
nél. Bucurestiből jelentik: Argetoianu kormányelnök
pénteken délután kihallgatáson fogadta gróf Bánffy
Miklóst, a Nemzeti Újjászülés Frontja magyar tazo-
zatának elnökét.

— A RÓMAI ROMÁN KATONAI ATTASÉ
LATOGATÁSA BADOGLIO MARSALLNÁL. Ró-
mából jelentik: Badoglio marsall, az olasz vezér-
kar főnöke kihallgatáson fogadta Petrescu Gheor-
ghet, Románia római katonai attaséját.

— Az Északi-tengeren tomboló vihar áldozatai.
Brüsszelből jelentik: A kétnapos vihar, amely Belgium
és Németalföld partjait tombol, Zeeland magasságában
egy belga halászháló elsüllyedését okozta. A szeren-
sétlenségnek öt halott áldozata van.

— R. BOSSY KIHALLGATÁSA AZ OLASZ
KIRALYNAL. Rómából jelentik: Az olasz király
szombaton személyes kihallgatáson fogadta Raul
Bossyt, Románia új olaszországi követét, aki át-
nyújtotta megbízólevelét. Ezalkalommal jelent meg
az olasz király előtt Dánia követe is.

— KEDDEN EGYHÁZI ÜNNEP. SZÜNETEL A
TANÍTÁS. Bucurestiből jelentik: Kedden egyházi ün-
nep van és ezért az iskolákban nem tartanak elő-
adásokat.

— Erdélyi magyar költők irodalmi kitüntetése Bu-
dapesten. Budapestről jelentik: Budapest minden év-
ben kiosztásra kerülő „Arany János éremét” tegnap ad-
ta át Morvay alpolgármester Reményik Sándornak, a
kitünő erdélyi költőnek és Mécse Lászlónak, aki Szlo-
venszkóban husz éven keresztül a magyar irodalom
legkitünőbbje volt.

DIANA

ledörzsölés nyugodt álmot biztosít.

— ROMÁN—JUGOSZLAV GAZDASÁGI TAR-
GYALÁSOK. Belgrádból jelentik: A jugoszláv ke-
reskedelmi miniszter tegnap sajtónyilatkozatot
adott. A miniszter kijelentette, hogy a Bucurest-
ben folyó román—jugoszláv tárgyalások igen ke-
vező mederben haladnak. Elsősorban a Jugoszlá-
viának szállítandó román petróleumkiviteléről törté-
nik megegyezés. Hangsúlyozta a jugoszláv keres-
kedelmi miniszter, hogy a Romániával folyó
tárgyalások befejezése után kezdődnek meg a
jugoszláv—francia, a jugoszláv—magyar és a
jugoszláv—svájci kereskedelmi tárgyalások.

Szörmehundákat, gallérokat legolcsób-
ban készit

JUGA SZÜCS

STRADA METIANU 15. SZÁM ALATT

Asztraganokban nagy választék, bőrkabátok
festését jótállás mellett vállalom.

— Tovább bonyolódik a nagyszabású buda-
pesti aranylopási ügy. Budapestről jelentik: A
nagyszabású aranylopások ügyében a rendőrség
tovább folytatja a nyomozást. Már eddig is meg-
állapították, hogy Dvorák Norbert, a letartozta-
tásban lévő szikkasztó igazgató állandó összeköt-
tést tartott fenn a budapesti alvilággal. Nem
tartják kizártnak, hogy Dvorák lopásokból és be-
törésekből származó aranyat nagy mennyiségben
vásárolt. Két évvel ezelőtt Dvorák egy nagysza-
bású bűnügyben, mint orgazda szerepelt. Arra is
felmerült a gyanu, hogy a beolvastott arany
nagy részét a Nemzeti Bank mekerülésével kül-
földre akarták juttatni.

Legszébben mos, vasal, fényez inget, gallért
BUTTINGER TERÉZ
Consistorului-ucca 35. szám.

— KIVONJÁK A FORGALOMBÓL A „TARANCA”
ÉS A „PLUGAR SPECIAL” CIGARETTÁKAT. Bucu-
restiből jelentik: A Bucuresti-i lapok egybehangzó je-
lentése szerint, a „Taranca” és a „Plugar Special” ci-
garettákat a közel napokban kivonják a forgalomból.

Műkritika

— Hogy tetszik neked ez a vászon?
— Remek anyag! De muszáj neked ezt min-
den alkalommal összemázolni...?

— ÖSSZEIRJAK JUGOSZLAVIABAN A
BUZA-, LISZT- ÉS TENGERRI-KÉSZLETEKET.
Belgrádból jelentik: Czvetkovics jugoszláv minisz-
terelnök javaslatára gazdasági szociális minisz-
teriumi bizottság alakult, amely tegnap tartotta
első ülését. A bizottság ülése után Andres jugo-
szláv kereskedelemügyi miniszter fogadta a sajtó
képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a bizottság
főcélja az üzérkedés megszüntetése és ecéliből szlo-
goru törvényeket fognak hozni. Elhatározták a bu-
za-, liszt- és tengeri-készletek összeírását is. Be-
jelentette azt is a jugoszláv kereskedelemügyi mi-
niszter, hogy november hónap végén kereskedelmi
tárgyalások indulnak meg Svájjal, Magyarországgal
és Franciaországgal új egyezmények létesítése
céljából.

Rekordfordalom a tőzsdén

Bucurestiből jelentik: A kétnapos tőzsdén szűnet,
— szombat és vasárnap — lehetővé tette a váltó-
ügynököknek, hogy nagymennyiségű értékpapírt hoz-
zanak forgalomba, amelyeknek elszámolása rendez-
körülmények között 24 óra alatt történt. Az utóbbi
két napban a tőzsdén lebonyolított ügyletek érté-
ke elérte a 150 millió leit, amiben mintegy 300 ezer
darab részvény forgaltatik. Hétfő reggel a tőzsdé-
igen élénk érdeklődés jevében kezdte meg munká-
ját és a hangulat kezdetfől fogva mozzalmas volt. A
tőzsdé nagy csarnoka képtelen volt befecadni a tö-
meget. Olyanok is részt vesznek a tőzsdéiátekban,
akik soha ilyen ügyletekkel nem foglalkoztak. A tőz-
de vezetősége elhatározta, hogy intézkedéseket al-
kalmaz az érdeklődés-hullám megakadályozására,
ami a tőzsdé valamennyi helyiségét zsúfolással meg-
tölti. Látogatási-bérletrendszerrel vezetnek be.

A Bucuresti-i tőzsdén az elmúlt héten a legnagyobb
konjunkciós idők emlékeztető háussa történt le, ami
nek a fő oka az, hogy a tőzsdén kívüli tőkés közön-
ség hatalmas tőkéket vitt a tőzsdékre, befektetési
célcikra. A bankrészvényekhez 15—25 százalékos át-
folyamjavulás mutatkozik, főleg ama bankokéban,
amelyekben jelentősebb inari érdeklődések vannak.
A Banca Nationala-részvény 1200 leire 8000 leire, a
Româneasca 75 leire 700 leire, a Credit Roman 115
leire 510 leire, a Credit Industrial 50 leire 900 leire
javult, a Comro változatlanul 205 lei. A biztosítási
részvények árfolyama változatlan, az Agricola-Fon-
ciára 395 lei, a Nationala 225 lei. A petróleumrés-
vények közül egyes külföldi érdeklődésű vállalatok
részvényei százszázalékkal emelkedtek, az Astra-
Romana 950 leire 2000 leire, a Steaua Română 460 lei-
el 930 leire, a Concordia 590 leire 1100 leire, a Cre-
dit Minier 470 leire 800 leire, a Redeventa 280 leire
420 leire szilárdult. Az ipari részvények árfolyam-
javulása is jelentős, de nem olyan nagyarányú, mint
a petróleumrészvényeké. A Mica 260 leire 1630 leire,
a Letea 55 leire 1480 leire, a Resita 150 leire 650 lei-
re, a Tramway-Bucuresti 70 leire 1360 leire, a Te-
lefon-részvény 365 leire 1500 leire emelkedett. A
Titan-Nadrag-Calan változatlanul 1610 lei.

— Dr. Waldmann fül-, orr-, gégespeciálisfa
ismét rendel. Str. Alexandri 7.

— Visszatért Budapestre a magyar—olasz
kulturális bizottság tanácskozásán résztvevő ma-
gyar bizottság. Budapestről jelentik: Az olasz—
magyar kulturális bizottság tanácskozásaira ki-
küldött magyar bizottság egyhetes utijáról Fábri-
nyi Tihamér, volt pénzügyminiszter vezetésével
visszaérkezett olaszországi utijáról. A bizottság
vezetője a legnagyobb meglepetéssel nyilatko-
zott a tárgyalásokról. Elmondották a bizottság
tagjai, hogy szombaton a milánói olasz—magyar
iskolában tettek látogatást. Az iskolában huzam-
sabb időt töltöttek és meghallgatták az iskola
négy osztályának tanítását és nagy meglepetéssel
kellett, hogy a kis olasz gyermekek milyen jó
magvarsággal ejtik ki a magyar szavakat. Szom-
bat délután az iskolában ünnepséget rendeztek,
amelyen megjelent Milánó hercegérseke, katonai
parancsnoka, a város vezetője és a milánói egye-
tem rektora is. A gyermekek magyar és olasz
nyelven költeményeket adtak elő, majd magyar
dalokat énekeltek és magyar táncokat lejtettek.
A bizottság tagjai nagy elismeréssel adóztak
Klinkó Lászlónak, az iskola igazgatójának.

Új temetkezési vállalat! Laacsán János

ÁRAI A LEGOLCSÓBBAK BUL. REG. FERDINAND 47.
SAJÁT KÉSZÍTMÉNYEK! TELEFON: 2307.

— Az aradi CFR nyugdíjgyesület értesíti tagjait,
hogy az életbenléti igazolványok beszerzése végett fo-
lyó hó 22-étől, szerdától lehet jelentkezni az egyesület
Biharului-ucca 11. szám alatt levő helyiségében. Min-
den jelentkező vigye magával állampolgársági igazol-
ványát és nyugdíjkönyvét. A vezetőség.

Wizo: Ma délután 6 órakor
gázvédelmi előadás.

Megérkeztek a világhírű

COLUMBIA
BLAUPUNKT
HELIUM

rádiók kedvező
részletfizetésre
is kaphatók!

Kalmár József

Arad, Str. BRATIANU 1. sz.
TELEFON: 11-10.

A lésvédelmi előadások sorrendje

A Central-mozgóban tartandó lésvédelmi előadások mai, holnapi és holnaputáni sorrendje a következő:

November 21-én: VI. kerület 8—8.50 F—J betűig, 9—9.50 K—O betűig, 10—10.50 P—U betűig.

November 22-én: VII. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 A—F betűig, 10—10.50 F—J betűig, 16—16.50 K—O betűig, 17—17.50 P—U betűig.

II. SOROZAT:

November 23-án: I. kerület 8—8.50 R—U betűig, 9—9.50 M—P betűig, 10—10.50 I—L betűig, 16—16.50 A—D betűig, 17—17.50 E—H betűig.

— Fontos kihallgatások a miniszterelnökségen. Bucarestből jelentik: Constantin Argetoianu miniszterelnök szombaton délután kihallgatáson fogadta Thierry Adrient, Franciaország bucuresti-i nagykövét, majd Bárdossy László, Magyarország bucuresti-i meghatalmazott minisztere kereste fel a kormányelnököt. A külföldi államférfiak után Gabriel Marinescu tábornok, közrendészeti miniszter, Zigre Nicolae dr. kultuszminiszter és Jinga szövetségi miniszter voltak Argetoianu miniszterelnöknel.

— Rejtélyes repülőgép végzetes szerencsétlensége a román—jugoszláv határon. Belgrádból jelentik: A román—jugoszláv határ közelében hirtelen lángrobbant és lezuhant egy ismeretlen jelzésű repülőgép. A gép egy repülőrajjal haladt együtt, amelynek többi tagjai a szerencsétlenség után délkelet irányába tovább folytatták útjukat. Egy szerb halász megkísérelte a gép utasának megmentését, a pilóta azonban már halott volt. A Havas távirati ügynökség úgy értesült, hogy a lezuhant gép német eredetű és azt a légitársaság többi gépeivel együtt Bulgáriának szállították.

Végkiárusításból

kimaradt **len- és pamutvásznakal, asztalneműket lakásomon árusítom.**

L. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— Csaknem agyonlőttötte a kisküli la Vilmos volt német császárt. Doornből jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint Vilmos volt német császár csaknem bájeset áldozata lett. Amikor a volt császár vasárnap a kastély udvarán sétált, a vihar által megtépett gyökérű fák közül három kidőlt, két méter távolságra a volt államfőtől.

— Direktórium a bányási Magyar Népközösség élén. Temesvári munkatársunk jelenti: Kakuk János dr. főorvos, a bányási Magyar Népközösség tagozati elnökének előrehaladott szivbaja miatt a tagozat vezetését direktórium vette át. A direktórium elnöke Martzy Mihály tanár, tagjai Szappanos Gyula iparmester és dr. Szatmáry Lajos orvicsai ügyvéd. A Temesvárról eltávozott Páll György dr. helyébe titkárnak dr. Oberst Zoltánt, míg a megyei titkárrá Bodács Gyula nyomdatulajdonost jelölték.

Háztulajdonosok!

Előirásos **Adapost táblák**

legolcsóbban

Sonnenwirth-cégnél,

Eminescu 20-22

— Hangverseny a katolikus templomban. Vasárnap délelőtt a nagymise alkalmából művészi értékű hangversenyt hallgattunk. A Szent Antal templomi vegyeskar Krausz Ferenc vezényletével és Rákóczi Sándor orgonakísérete mellett a klasszikus értékű Rilke-misést adta elő finom kidolgozásban. Frappáns meglepetés volt Hamburger Ottóne szoprán szóló-éneke. Maszenet Ave Maria-iat tárta elének. lírikus szopránján, lágy csengésben. Rákóczi stílusosan simuló orgonakíséretével. A kitűnő hangú és nagyszerű muzikáltságú Hamburgeré Lici, Fetter Irén tanítványa.

— Csang-Kai-Sek tábornagy a Kuomintang végrehajtó bizottsága elnöke. Csunking. (Rador). A Kuomintang rendes évi teljes ülésén felajánlották Csang-Kai-Sek tábornagynak a végrehajtó bizottság elnökségét, míg Kung, a jelenlegi elnök a jövőben, mint alelnök működne és megtartaná a pénzügyi tárcát. Sanghaj volt polgármesterét valószínűleg a tengerentúli ügyek tárcájának vezetésével bízzák meg.

— Új elnök az aradi Chevra Kadisa élén. Bornstein Sándor lemondása folytán — mint ismeretes — az aradi Chevra Kadisa elnöki tisztsége megüresedett. Az új elnök megválasztása vasárnap délelőtt történt. Fuchs Albert dr., a választóbizottság elnöke vasárnap reggel háromnegyed kilenc órákor nyitotta meg a választást. A szavazásra jogosultak sorra járultak az urnák elé. A választást délelőtt egy órákor zárták le és nyomban megkezdődött a szavazatok összeszámlálása. A leadott szavazatok összeszámlálásakor kitudt, hogy a Chevra Kadisa elnökévé egyhangúlag dr. Herzog Sándor, választották meg.

Szombaton nyílik meg a parlament új ülészaka

Királyi trónbeszéddel nyitják meg délelben az új parlamenti munkarendet

Bucuresti. Mint ismeretes, királyi kéziratral november 25-re tüzték ki a parlament megnyitását. Szombaton november 25-én délelőtt 11 órákor a pátriárkátus templomában istentiszteletet tartanak, amelyen a polgári hatóságok, valamint a királyi tanácsosok, a kormány tagjai és egyéb

előkelőségek vesznek részt. Fél 12 órákor a képviselők és a szenátorok a parlament képviselőházi nagyteremben összejárnak, ahol 12 órákor olvassák fel a királyi trónbeszédet. Ennek megtörténte után a szenátorok a szenátusi terembe mennek és kezdetét veszi a parlamenti munka.

— Bevezették a N.U.F.-köszöntést az államasutaknál. Bucuresti. A közlekedésügyi miniszter rendelete értelmében november 20-tól kezdve az államasutak alkalmazottjai részére kötelezővé tették a Nemzeti Ujjászületés Frontjának köszöntési módját. Köszöntés alkalmával a vasutasok kötelesek jobb karjukat a magasba emelni és a „sanatate“ üdvözlést használni. Kivételt képeznek az állomások perronjain, vagy pedig a vonalon szolgálatot teljesítő alkalmazottak, akik továbbra is, mint eddig, sapájkukhoz emelt kézzel köszönnek, nehogy a jobbkez felemelésével zavar álljon be a forgalomban.

— Salazar portugál köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Bruno Mussolinit, Lisszabon. Bruno Mussolinit kihallgatáson fogadta Salazar köztársasági elnök. A megbeszélés során szóba került egy tengerentúli légitársaság közös megalakítása.

Klubközi boxmérkőzés a liceum tornatermében

Vasárnap délután 4 órákor a Moise Nicoara-liceum tornatermében került lebonyolításra a Hakoah—Schmelling klubközi ökölvívőmérkőzés, mely teljes siker jegyében folyt le. Az első mérkőzés Ursu II. és Martiska II. között folyt. Mindketten a Schmelling boxklub tagjai. A két fiatal kezdő mérkőzése reális eldöntetlenül eredményezett. A második pár ugyancsak a Schmelling klub két versenyzője közt folyt le, melynek folyamán Covaci II. a második menetben kiütéssel győzött ellenfele, Weber ellen. Ezután Cotruta (Schmelling) és Pera Samuila (Schmelling) küzdött. Pera szabálytalan ütéssel harcképtelenné teszi ellenfelét, amiért diszkvalifikálták. Majd Klein II. (Schmelling) és Ursu (Schmelling) küzdelme következett, amelynek folyamán Ursu pontozásos győzelmet aratott. Utána Klein I. (Schmelling) pontozással győzött Dusan (Schmelling) felett.

Az első klubközi mérkőzés került ezután lebonyolításra. Dáskál a Hakoah edzője Boghiceviciben, a Schmelling versenyzőjében megfelelő ellenfélre talált. Az eldöntetlenül végződő mérkőzés szép küzdelmet eredményezett.

A második klubközi mérkőzés alkalmával a jóképességű Werner (Hakoah) pontozásos győzelmet aratott Chira (Schmelling) felett. Végül Ardelean a Hakoah versenyzőjét győztesnek hirdették ki, mivel ellenfele nem állt ki.

Az érdekes bemutató Covaci Aurel néhány bemutatómérkőzésével ért véget.

— Eltemették dr. Niemerower főrabbit. Bucuresti. Tegnap d. u. 2 órákor temették el dr. I. Niemerower főrabbit a „Filantrop“-temetőben. A gyászszertartáson az ország számos izraelita hitközsége küldöttséggel képviseltette magát.

— GYŐZTEK A MAGYAR ÖKÖLVIVŐK AZ OLASZOK ELLEN. Budapestén vasárnap délelőtt bonyolították le a magyar—olasz ökölvívó válogatott mérkőzést, amelyet a magyarok 10:6 arányban megnyertek. A magyar boxolók közül Podány, Bondi, Frigyes, Mándi és Szigeti győztek, Torma Jászai és Homolya pedig vereséget szenvedtek.

— Marosi Timár F. neves arcképfestőművész kiállítására akadályok miatt ma. 21-én 11 órákot nyílik meg ünnepélyes keretek között. A művész mára iránvu elfoglaltsága miatt csak rövid ideig, november 22-ig lesz nyitva, délelőtt 10-től este 8 óráig. Bekelés díjtalan, részletes kritikát a legközelebbi számban közölünk a társalról.

— Rendőrségi hírek: Leszko Sándor aradi lakos bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. Valaki az éjszaka folyamán behatolt a Grivitei-ucca 43. szám alatti lakásába és onnan különböző értékű tárgyakat lovoltt el. — Bejáró garázdalkodott Tisza Sándorné. Malu Domitei-uccai házában is. A kellemetlen látogató több pár baromfit vitt magával.

— Hibalgazítás. Lapunk folyó hó 14-iki keddi számában az erdőhegy—kisenői új református templom felszenteléséről szóló cikkünkben sajnálatos névsere történt. Beszámolóinkban ugyanis azt írtuk, hogy Nagy Zoltán tiszteletes beszédében köszönetet mondott Pálffy Julianna Alvincsai elszármazott erdőhegyi nőnek, aki hozzájárult ahhoz, hogy az új templom minél csinosabb és szebb legyen. Utólagos érdeklődésünkre kijelentették, hogy a hölgy neve Vilda Rozália, férjhezett Pálffy Andrásné, aki férjével, András és József nevű fiaival indított meg egy olyan akciót, mely kezdeményezésük nélkül nem valósulhatott volna meg s gyűlölcse volt egy olyan tárgy, mely általános meglepetést keltett a megjelent hatalmas vendégcsere szemében. A névtévedésnek ennek folytán készsággal helyt adunk lapunk hasábján.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:

FÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu
KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinánd
ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu

— Eltemették Budapestén dr. Friedeniedi Fritz László ítélőtáblai bíró feleségét. Budapestről jelentik: Hétfő délután fél 3 órákor temették el a Kerepesi-uti temető halottasházából, nagy részvét mellett Friedeniedy dr. Fritz Lászlóné, született bikfalvi és zágonyi Fejes Juliát, dr. Fritz László királyi ítélőtáblai bíró feleségét. A ravatal előtt dr. Ravasz László református püspök bucsuztatta az erdélyi származású nagyasszonyt. A temetésen a gyászoló rokonságon kívül az elhunyt és családjának nagyszámu tisztelői is megjelentek.

A színház kapunyitása

a Kamara-Színházban

1939. november 29-én, szerdán nyitja meg kapuit az erdélyi Kamara Színház Fodor László „Művészpár“ című darabjával. A páratlanul szellemes darab jele van új fordulatokkal, a színészvilág elrejtett, a közönség által alig ismert magánéletét viszi a világ elé, meztelenül megrajzolt tragikomikumával. A humorral, derűvel, izgalommal és páratlan virtuozitással megírt Fodor-vigjátékra a legnagyobb ambícióval készül a Kamara Színház együttese. A darab már előadásra készen áll, ugyanintén a színpad is, amely stilszerű új díszleteivel, vörös bársony függönyével a legkényesebb izlést is kielégíti. A „Művészpár“ négy napon át van a színház műsorán: szerdán, csütörtökön, szombaton, vasárnap este és vasárnap délután. Az előadások kezdete 9 órákor és vége 11 órákor. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a pontos kezdésre. Egyben felkérjük t. bérelőinket, hogy bérletszelvényeiket déli 12 óráig sziveskedjenek beváltani. A közönség szives tudomására hozzuk, hogy az elővételi pénztár vasárnap, november 26-án, délelőtt 10 órákor nyílik meg. Az elővételi pénztár a színház főbejáratánál, Str. Alexandri 2. sz. alatt van.

SÓ hófehérre őrölve, utazásokban
(zsákkal együtt) 100 kg.-ként Lei 315
Kő só (darabos) 100 „ „ 275

„Industria si Comertul“

Societate cooperativă de Credit si Economie

din Arad, Sőosztálya, Str. 1 Decembrie

No. 2., a Fekete Báránnyal szemben.

Telefon: 2092.

SPORT KÖZLÖNY

Több szerencsével nagyobb arányban is győzhetett volna Bucuresti válogatott csapata

Bucuresti—Berlin 1:0 (0:0)

Bucuresti. Az ANEF stadionban mintegy 20.000 néző előtt találkozott a két város válogatott labdarúgó legénysége a belgrádi Popovics játékvezetése mellett és a mérkőzés izgalmas, szép küzdelmet hozott. A román csapat jóval többet támadott ellenfelénél, különösen a második féldőben szinte percekig odaszegtezték Berlin csapatát a kapuhoz, de a német védelem kiválósága, valamint a balszerencse, amely a bucurestii csatárok lövéseit kísérte, megakadályozta, hogy a győzelem nagyobb arányú legyen.

A két csapat a következő összeállításban lépett pályára, ahol a szokásos üdvözlések következtek:

BUCURESTI: Sadovski — Sfera, Negrescu — Vintila, Rasinaru (Juhász), Lupas — Sipos, Bogdan, Auer, Bodola, Gica Popescu. **BERLIN:** Iahn — Appel, Krause, — Buchmann, Bossmann, Güede (Gessner) — Engelbracht, Gellesch, Berndt, Fabian, Salisch.

Az első féldőben a küzdelem kiegyenlített, mindkét kapu gyakran van veszélyben, de a csatárok hibáznak. Bodola hagy ki egy jó helyzetet, Salisch elől pedig Sfera ment az utolsó percben.

Szünet után a bucurestii csapat fölénybe kerül és a berliniek nem tudnak kibontakozni. Egyik szöglet a másikat követi, lövés lövés után zudul Iahn kapujára, de azt csak egyszer sikerül a csatároknak bevenniük:

a 20. p. Bogdan—Auer összjáték után Siposhoz került a labda, aki pompás lövéssel küldte hálóba (1:0).

Továbbra is Bucuresti csapata támad és a németek csak szórványosan kísérleteznek eredménytelen lefutásokkal. Szünetarány 12:3 Bucuresti javára.

A győztes csapat védelme kifogástalanul működött, talán Sfera emelkedett ki a hármastól. A fedezetsorban Rasinaru és Juhász egyaránt jól játszottak, de az oldalhálók sem maradtak sokban mögöttük. A csatársorban a „Rapid-szárny” (Sipos, Bogdan, Auer) ragyogó dolgokat csinált, a balszárny halványabb volt. A vendégcsapat védelme szintén kitűnő, főleg a ruganyos, jószemű Iahn kapus. A fedezetsorban Buchmann volt a legjobb, a csatársorban pedig Salisch. Popovics bíró jól vezette a mérkőzést.

AZ AAC LEGYŐZTE AZ OLIMPIA

— ismét nyílt a kerületi bajnokság

Tizenkét gólt lőtt a Titanus a Banatulnak

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban a vasárnapi teljes forduló során nagy meglepetés adódott: a pontvesztés nélküli, veretlen Olimpia alul maradt az atlétákkal szemben és miután a bajnokságra pályázó Crisana CFR győzött (az Astra ellen), a bajnokság ismét nyíltá lett. A Titanus 12 gólt rugott régi riválisának, a Banatulnak, a másik két mérkőzés pedig döntetlenül végződött: a Transilvania az Egyetértéssel, a Tricolor pedig az Unirea-val osztotta meg a bajnoki pontokat. A táblázat most így alakult:

1. Crisana CFR	10	9	—	1	31	9	18
2. AAC	11	8	1	2	24	14	17
3. Olimpia	9	8	—	1	38	4	16
4. Unirea	10	6	2	2	22	16	14
5. Asra	10	6	2	2	21	11	13
6. Titanus	9	4	2	3	21	8	10
7. Tricolor	10	4	1	5	17	30	9
8. ATE	11	4	1	6	21	22	9
9. Transilvania	11	3	1	7	17	17	7
10. Egyetértés	11	3	1	7	15	29	7
11. Banatul	11	2	—	9	9	44	4
12. Gaiana (törölve)	11	—	—	11	4	36	—

Beszámolóink alább következnek:

AAC—OLIMPIA 1:0 (0:0). Jól működő védek mellett gyatra csatársorokat láttunk mindkét részről. Az atléták — meglepetésre — többet támadtak és több gólhelyzetet hagytak kiaknáztalanul. A mérkőzés egyetlen gólját a második féldő

45 p. Bugar I. hendsze miatti 11-esből Vass szerzte csapatának. Bíró: Huszti.

TRICOLOR—UNIREA 4:4 (2:1). Érdekes, változatos játék. Popovics góljára Varga II. és Varga I. válaszolt, sőt szünet után Urcan révén már 3:1 arányban vezet a Tricolor. Ekkor az Unirea 3 gólt ér el Kiss, Nan és Nagy I. (11-esből) révén, de a Tricolor Varga II. 11-esével egyenlített. Bíró: Pfeiffer.

TITANUS—BANATUL 12:0 (3:0). A Titanus csatársora a második féldőben lehengette az összeomló Banatul. Az első féldőben Harnisch, Magold és Ray lőtték a gólokat, míg szünet után Ray (4), Szinder (2), Harnisch, Lenghel és Kovács voltak eredményesek. Bíró: Pálffy.

CRISANA CFR—ASTRA 2:1 (1:1). A Crisana nehéz küzdelem után fektette kétvállra ellenfelét. Barbu I. révén vezet a Crisana CFR, de Pintea öngóljával egyenlített az Astra. Szünet után a Crisana fölénybe kerül és Barbu I. révén sikerült megszereznie a győzelmet jelentő gólt. Bíró: Marienut.

TRANSILVANIA—EGYETÉRTÉS 1:1 (0:0). Rendkívül kemény, helyenként durva mérkőzést vívott a két csapat és a játékvezető Hurupcsik, Ipacs (Egyetértés), valamint Faur és Karagyéna (Transilvania) játékosokat kiállította. Sőt révén a Transilvania vezetett, de Sándor 11-esből egyenlített. Bíró: Oprița.

Főlényes győzelemmel zárta az őszi idényt a Gloria

A Mica a B) ligás második csoport őszi rangelsője

A nemzeti bajnokság B) csoportjának második alosztályában vasárnap befejeződtek a küzdelmek és csak az elmaradt Sparta—Kinizsi mérkőzés van még hátra, amely tavaszra marad. A vasárnapi befejező fordulón a Gloria könnyű győzelmet aratott a CFR. T.-Severin felett, de a táblázati helyzetén nem tudott javítani, mert viszont a Minerul nagy meglepetésre legyőzte a Kinizsit. A brádi Mica főlényes győzelemmel fejezte be őszi bajnoki szereplését és két tiszta ponttal a bajnoki táblázat élén helyezkedett el. Az Electrica legyőzte a Jiult, a Simeria és a Sparta pedig megszították a pontokat. A tabella a következőképpen fest:

1. Mica	9	8	—	1	25	4	16
2. Electrica	9	7	—	2	18	12	14
3. Kinizsi	8	6	—	2	23	15	12
4. Vulturii	9	4	1	4	11	14	9
5. Minerul	9	4	1	4	11	13	9
6. Jiul	9	3	2	4	13	10	8
7. Gloria	9	3	2	4	23	20	8
8. CFR. Simeria	9	2	2	5	5	12	6
9. Sparta	8	1	2	5	9	21	4
10. CFR. T.-Severin	9	1	—	8	8	25	2

A mérkőzésekről alább számolunk be:

Gloria—CFR. T.-Severin 5:0 (2:0).

A Gloria pályán közel 500 néző előtt mérkőzött a két csapat hideg, szeles időben és a Gloria közepes játékkal is óriási fölényben volt, úgy hogy több szerencsével tucatnyi gólt lőhetett volna. Így állt fel a két együttes:

Gloria: Theimer — Rézner, Volentir — Sclovan, Cedrean, Micola — Tudor, Farkas, Fritz, Henegar, Netiu. **CFR. T.-Severin:** Robu — Ionescu, Martjn — Dumitrescu, Pariol, Pavel — Dobrescu, Luculescu, Iacinschi, Szilárd, Giurescu.

A vendégcsapat hamarabb kap lábra, de Luculescu bombáját Theimer kiöklözi és ekkortól a Gloria korlátlan ur a pályán. A Gloria fölénye csak Tudor érvénytelen góljában jut kifejezésre, majd végre a 30. percben Farkas egvéni játéka után Fritz közelről eredményes (1:0). Öt perccel később Tudor beadását Henegar értékesíti (2:0).

Szünet után a CFR. T.-Severin beszorul és a Gloria macska-egér harcot vív, amely sokszor komolytalan. Az 5. p. Farkas a mérkőzés legszebb gólját lőtte (3:0), a 13. p. pedig ismét Farkas eredményes összjáték után (4:0). A Gloria szöglet-sorozatát ér el, de miabb eredmény, csak a 36. p.

Hülés ellen...

VALDA PASZTILLA
eredeti dobozban—az egyedüli hatásos gyógyszer

adódik, amikor Fritz közelről bepöcköli a végeredményt jelentő gólt (5:0).

A győztes csapat védelmében csak Theimer volt kifogástalan. A fedezetsor nagyszerű, főleg a két oldalhál. A csatársorban a belső-hármas — Farkassal az élen — érdemel dicséretet. A CFR. csapatában a két hátvéd szorgalmas, de a B) ligás színvonalat csak Dumitrescu üti meg, a többiek jóval gyengébbek. Dragomirescu (Nagyvárad) jól bíraskodott.

Mica—Vulturii 5:0 (1:0).

Brád. A Mica csatársora pompásan játszott. A gólokon Bugariu (2), Pona (2) és Ivanescu osztokdakt.

Minerul—Kinizsi 1:0 (1:0).

Lupérv. A jila-fehérek puhán játszottak és a Minerul megérdemelten nyert. Az egyetlen gól Zelenák II. érdeme.

Electrica—Jiul 2:0 (0:0).

Temesvár. Gyenge színvonalú játék után megérdemelt Electrica győzelem. Pantea és Gál szerezték a mérkőzés góljait.

Sparta—CFR. Simeria 0:0.

Meggyes. Nagy harcot vívott a két csapat és a Sparta többet volt frontban, sőt egy 11-est is kihagyott.

O Egyéb B) ligás eredmények: NAC—Metrom 3:2 (2:1), RMTE—Törekvés 3:1 (2:0), Crisana—Universitatea 3:0 (1:0), Cimentul—Victoria 4:0 (2:0), Sodronyinar—Oltul 3:2 (1:0), FC Craiova—Tricolor CFPV 1:1 (0:0), Mures—AS Constanta 5:2 (3:0), FC Braila—Victoria CFR 4:0 (1:0), FC Nistru—Dragos Voda 5:2 (1:1), Ferroemail—Turda 5:2 (3:1), Franco Romana—DOC 9:1 (3:0), DVA—Macabi (Bucuresti) 1:0 (0:0), Prahova—Traian 5:0 (0:0).

A Kispest megőrizte vezelőhelyét a magyar bajnokságban

A Hungaria veresége a forduló meglepetése

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap lebonyolított teljes forduló hozott néhány meglepetést. Elsősorban a Hungaria szegedi veresége számít annak, de meglepetés Kass győzelme a Taxisok felett. A Kispest megőrizte vezető-helyét és mögötte a Ferencváros, Szeged, Újpest, Törekvés, Hungaria, Haladás, Elektromos, Bocskai, Gamma, Taxisok, Nemzeti, Kassa, Szolnok a sorrend. Az egyes mérkőzésekről a következő beszámolót adjuk:

Kispest—Nemzeti 3:1 (1:0). Olajkár II. góljára Mester 11-esből válaszolt, majd Olajkár II. és Kincses góljai a Kispest győzelmét biztosították be.

Ferencváros—Elektromos 3:1 (1:1). Kiszely gólját fejessel Szendrői egyenlítette, szünet után pedig Jakab lőtte a mérkőzés gólját.

Szeged—Hungaria 3:1 (1:1). Az első gólt Turay lőtte szabadrugáshól, ezt Bognár egyenlítette, később pedig Lukács és Nagy voltak eredményesek.

Haladás—Gamma 1:0 (1:0). Féldőnként változó fölényű játék. Az egyetlen gólt, mely két pontot jelent, Lovász szerzte csapatának.

Újpest—Szolnok 2:1 (0:0). Kolláth góljával a szolnokiak vezettek, de Tóth egyenlített, majd Hidasi belőtte a győzelmet jelentő gólt.

Kassa—Taxisok 2:0 (1:0). A kassaiak megérdemelték a győzelmet. Kertész és Adám lőtték a hevesiramu, kemény mérkőzés góljait.

Törekvés—Bocskai 3:1 (2:0). Dóri, Sirály, majd szünet után Palatinus góljaival már 3:0 az eredmény, amikor Turay II. szepített.

TEKESPORT

Pompás eredmények az A) csoportban, nagy küzdelmek a B) csoportban

A vasárnapi teke-csapatbajnoki forduló örvendetes játékszín-emelkedést mutatott. Mindenik csapatunk nagy technikai tudás, mint küzdőképesség tekintetében nagy fejlődésen ment keresztül, ami a komoly és lelkiismeretes munkájuknak következménye. A megkezdett uton haladva, nemsokára megszűnik a biztos meccsek fogalma és egyforma eséllyel fog indulni minden csapatunk a bajnoki pontokért való küzdelemben. Örömmel regisztráljuk a nagyszámú nézőközönség fejelemzettségét is, amellyel a dohányzást tiltó rendelkezést megértő jóakarattal fogadta, fiúmentessé tette a pályákat, a látékosok nem kis öröme. Az összes sportok tanúhatnak fejelemzettséget a teke-sporttól.

A vasárnapi mérkőzések a Prieteni, Tricolor és Metalurgistul nagy javulásáról tettek tanuságot, de komoly iátekerejét bizonyította első szereplésével a Transilvania is az A) csoportban. A B) csoportban született meg az első döntetlen eredmény a Tricolor-Prieteni küzdelemben, míg a Transilvania első szereplése értékes győzelemmel végződött. Részletes eredmények a következők:

A) CSOPORT

Prieteni-Tricolor 244:225. Egyik legpompásabb küzdelme az eddig látott mérkőzéseknek, melyben a menetről-menetre javító Prieteni hatalmas végküzdelemben győzött a végig vezető, egyik legjobb játékosát produkáló Tricolor ellen. A Tricolor 70-es menettel nyitja a játékot, amelyre a Prieteni 52-vel válaszol és így 18 fa az előny. A második menete nem sikerül a Tricolornak, csak 44-ig jut el és miután a Prieteni most 53 fát üt, kilencre fogy az előny. A nagy küzdelem harmadik menetében mindkét csapat 60 fát üt, tehát változatlan az egy állításnyi előny. Nagy izgalmossal kezd zárómenetét a Tricolor és bár nagyobb akadályok nem adódnak, 51-es score-val zárja a mérkőzést tehát a Prietennek 61 fára van szüksége a nyereshez. Sok fa ez és a kezdet semmi jóval nem bíztat, már-már biztosnak látszik a Tricolor győzelme, amikor a harmadik emberétől kezdődően nagy játékosba lendül a Prieteni és egészen kivételes teljesítménnyel 79 fát ütve, megnyeri az elvesztettnek látszó mérkőzést. Pompás harc volt mindkét részről és pompás eredményt hozott mindkét csapatnak. Macian nagyszerű vezetéssel járult a mérkőzés érdekességéhez. — Csapatok: Prieteni: Curila, Tóth, Wittmer, Rosenzweig, Böhm, Dreucan, Miloszláv, Kiss, Ernesz, Strzalka, Butyka, Orbán — Tricolor: Tóth, Ferenczi, Román, Rózsá, Balla, Ghincev, Wolf, Bodea, Allár, Tusz, Szirbusz, Varga I.

Metalurgist-Transilvania 217:183. A Transilvania bemutatkozása jól sikerült és lámpalázzát levéve hamarosan méltó ellenfele lesz legjobb együttesünknek is. Már a kezdettel, melyben 62 fát ért el, komoly iátekra készíti a csapatát végre megtalálva Vasasokat, kik ki is tesznek magukért 67 fával. A második menetben azonban ellenyhul a kezdeti igyekezet és míg a Transilvania 33-nál köt ki, a Vasasok sem jutnak el csak 44-ig. A harmadik és negyedik menetben mindkét csapat erősít, de míg a Transilvania kétszer 44 fát üt, a Metalurgistul kétszer 53 fával egyik legjobb eredményét produkálva és nyeri el a két bajnoki pontot. A Metalurgist erősen fellövöben van és ha csapatának minden tagja nyugalommal játszik, még nagyobb eredményeket érhet el. Lészav jó játékező volt. — Csapatok: Metalurgist: Winkler, Goşca, Szendrei II., Boczonyi, Szendrei III., Szilágyi, Gregorik, Matolcsi, Gross, Vancsik, Pop II., Szendrei I. — Transilvania: Faludi, Macskássy II., Sommer, Macean, Réffalvi, Bota, Nicoara, Nasclita, Macskássy III., Such, Macskássy I., Szigeti.

B) CSOPORT

Tricolor B)-Prieteni B) 168:168. A Prieteni vezetői három menetben keresztül, de a jól finiselt Tricolor egyenlített, sőt kis szerencsével nyertetett volna. A Tricolor 36+35+45+52 meneteivel szemben a Barátok 44+44+35+45-ös meneteiket érték el. Jó bíró volt Pfeiffer. — Csapatok: Tricolor: Zeich, Mézes, Varga II., Szentmihályi, Veszély, Weber, Czéh, Bárány, Wolf II., Botos, Kleindl II., Pascu P. Prieteni: Gligorescu P., Szrenka, Füll, Vizvári, Nagy, Terbanca, Lammert II., Lammert I., Kolozsi, Renich, Rauchbauer, Bolváry.

Transilvania B)-Metalurgist B) 150:148. A két egyenlő erejű csapat nagy küzdelmet folytatott a győzelemért és a jobban küzdő csapat győzött, 26+39+43+42 voltak a Transilvania menetei, míg a Vasas tartalék 26+35+53+34-es eredményeket ért el. A déli előtt lejátszott mérkőzésre a delegált bíró nem jelent meg, így azt Pascu Gheorghe vezette le nagy rutinnal. Csapatok: Transilvania: Balogh, Fejes, Tamás, Ruskel, Gombos, Jaeger, Blum, Szabó, Czirmer, Martin, Hetzer, Bontovits. — Metalurgist: Vékus, Tyahor, Bogdan, Molnár, Szóke, Farsang, Kozák, Potkova, Lengyel, Ardelean, Ponta, Mike.

A CSAPATBAJNOKSÁG TÁBLÁZATA

A vasárnapi fordulón az AAC pillent, így a bajnokság élére a pompásan szerepelt Prieteni került, jobb famennyiséggel, a pénteken játszott Infrátirea előtt, míg harmadik ugyancsak több fája következté-

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az állam elővételi jogát a mezőgazdasági területekre a jövőben a mezőgazdasági hitelintézet gyakorolja

Erre a célra háromszáz millió lejcs hitelt kap az említett hitelintézet — Örökség utján sem osztható fel a mezőgazdasági hitelintézettől vásárolt terület

A törvény értelmében a mezőgazdasági ingatlanok forgalombahozatala esetén az állam elővásárlási jogot élvez. A Monitorul Oficial november 18-iki száma nagyfotosságu törvényt közöl ennek az elővételi jognak szabályozásáról, illetve ennek a jognak a Mezőgazdasági Hitelintézet, a BINAG által való gyakorlásáról.

A most megjelent törvény értelmében a pénzügyminisztérium

felhatalmazást nyer arra, hogy megegyezést kössön a BINAG-gal az állam elővételi jogának finanszírozására, valamint gyakorlására vonatkozóan. Ezt az egyezményt 30 éves időtartamra kötik

és azt királyi dekrétummal hagyják jóvá. Az új törvény rendelkezései egyébként az egyezmény kiegészítő részeit képezik minden változtatás nélkül. A BINAG a törvény értelmében külön mezőgazdasági szakosztályt létesít, amely azoknak a területeknek eladását, parcellázását végzi, melyeket az állam elővételi jogának gyakorlása révén vásárolt.

Mint ismeretes, mindazok, akik földbirtokot akarnak eladni, erről előzetesen kötelesek a földmivvelésügyi minisztériumot értesíteni. Ezt az értesítést a minisztérium a jövőben legkésőbb két napon belül eljuttatja a BINAG-hoz, amely megvizsgálja az ajánlatot és dönt a vásárlás fölött. Abban az esetben, ha a BINAG az elővételi jogot gyakorolni akarja, erről közvetlenül értesíti az eladót. Ellenkező esetben az értesítést visszaküldi a földmivvelésügyi minisztériumba, amelynek ekkor jogában áll magának az elővételi jogot gyakorolni. A BINAG által megvásárolt területek ellenértékét közvetlenül a BINAG fizeti ki.

Azokat a területeket, amelyeket a BINAG megvásárol, csak teljes egészükben adhatja el, úgy ahogy azokat vette. Abban az esetben, ha két év leforgása alatt úvmódon az eladás nem eszközölhető a BINAG keresztül, a területek parcellázását és ezeket a területeket legalább 15 hektáros tagokra osztva adhatja el.

Mezőgazdasági épületek körül 50 hektárig terjedő tagok alakíthatók, amelyek nagyságát egyébként a helyi feltételek határozzák meg.

A BINAG által a jelen törvény alapján megvásárolt területek csak román állampolgároknak adhatók el, akiknek

kötelezniök kell magukat arra, hogy a területet maguk művelik meg.

Ellenkező esetben az adásvételi szerződés érvénytelennek tekintendő. A mezőgazdasági is

kolák végzett növendékeit segítségben részesítik ezeknél a vásárlásoknál.

Azok, akik a BINAG-tól ilyen területeket vásárolnak, a szerződés megkötése alkalmával legalább a vételár 20 százalékát kötelesek kifizetni.

A fennmaradó összeg legfeljebb 20 év leforgása alatt fizethető ki évi részletekben, 5 százalékos kamattal mellet.

A részletek minden év november 15-ikén esedékesek.

A határmenti, valamint a vegyes lakosságú területeken a BINAG által így megvásárolt földek csak kolonizálás céljaira használhatók fel.

Ezeket a területeket egyébként a földmivvelésügyi minisztérium a nagyvezérkarral egyetértésben állapítja meg. Az említett területeket a BINAG 5-10 hektáros tagokra parcellázza, azokat csak olyan románok kaphják meg, akiknek főoglalkozása a mezőgazdaság és akik megfelelnek a kolonisták részére szabott feltételeknek.

A BINAG-tól vásárolt területeket csak egészükben lehet eladni, úgy ahogyan azokat vették.

Az említett terület örökség utján is csak teljes egészében szerezhető meg, vagyis azt nem lehet az örökösök között szétosztani.

Azt, hogy a gyermekek közül a területet a teljes mezőgazdasági felszereléssel együtt ki örökölje, az apa szabja meg akár írásban, akár élőszóval.

Abban az esetben, ha az apa ezt nem határozná meg, a földet és a gazdasági felszerelést a legkisebb gyermek örököli.

A többi gyermekek kártérítést kapnak. Ezt a kártérítést megbeszélés alapján állapítják meg, viszont ha nem sikerül megegyezni, akkor a járásbíró dönt a kérdés fölött. A járásbíró döntésében a terület kereskedelmi értékét veszi alapul.

A mezőgazdasági kamarák kötelesek a BINAG-nak támogatást nyújtani az elővételi jog gyakorlása érdekében. A 25 hektárig terjedő területek esetében a BINAG átruházhatja az elővételi jogot a mezőgazdasági kamarára. Az elővételi jog gyakorlásának lehetővé tétele érdekében a Banca Nationala felhatalmazást nyer, hogy

a BINAG-nak egy legalább háromszáz millió lejes visszleszámítolási hitelt nyújtson 2 százalékos kamattal mellet.

Ezt a kölcsönt az állam garantálja.

ben a Metalurgist lett. A B) csoportban a Tricolor került az élre, az AAC és Transilvania előtt.

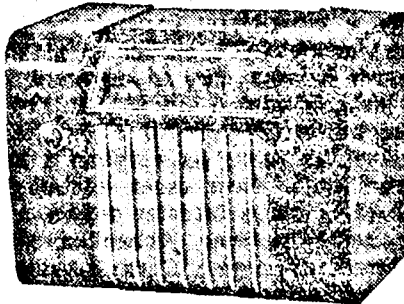
A) CSOPORT

1. Prieteni	2	2	—	—	455	380	4
2. Infrátirea	2	2	—	—	452	344	4
3. Metalurgist	2	1	—	—	376	441	2
4. AAC	1	1	—	—	258	159	2
5. Tricolor	2	—	—	—	2	400	487
6. Fortuna	2	—	—	—	2	324	420

7. Transilvania 1 — — 2 183 217 —

B) CSOPORT

1. Tricolor	2	1	1	—	357	282	3
2. AAC	1	1	—	—	219	133	2
3. Transilvania	1	1	—	—	150	148	2
4. Prieteni	1	—	1	—	168	168	1
5. Fortuna	—	—	—	—	—	—	—
6. Metalurgist	2	—	—	—	2	281	369
7. Infrátirea	1	—	—	—	1	114	189

Megérkeztek a legújabb osodás hangu rádiók!

GRAETZ, SCHAUB, MINERVA, EUMIG,

2500 lejtől kezdve!

Kedvező részletfizetéses feltételek!

KAPSCH, RADIONE, ZENIT, IMPERIAL!

Hammer Zsigmond és Fia

Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 27. Telefon: 18-47.

Szerdáig szünetel a tőzsde és a bucaresti bankok forgalma

Bucuresti. Kedden, november 21-én. törvényes ünnepi lévén, a bank- és tőzsdeműveletek valószínűleg szerdáig, november 22-ig szünetelni fognak.

Tavasza marad az arad megyei tenyészállatvásár

Az arad megyei állatorvosi szolgálat Tureanu Nicolae dr. vezető főorvos irányítása mellett befejezte az arad megyei tenyészállatállomány felülvizsgálatát és osztályozását. Miután megállapítást nyert, hogy a vizsgálat eredménye kielégítőbb, mint azt remélték, az esetleges hiányok pótlására tervbe vett őszi tenyészállatvásárok megtartását tavaszra halasztották.

Az arad megyei állatorvosi hivatal egyébként az Aradi Közlöny útján tudomására hozza az érdekelteket, hogy a jövőben csakis azokat az állatokat lehet tenyészteni céljaira felhasználni, amelyeket már kis korukban felülvizsgált az állatorvosi szolgálat és megfelelő igazolást adott arról, hogy az állatok tenyésztés céljaira alkalmasak. Erre való tekintettel az arad megyei állatorvosi hivatal felszólítja az érdekelteket, hogy a fiatal bikát, csődört, sertéskelet és kósti időben jelenítsék be az illetékes kerületi állatorvosnál, aki a bikákat 4, a sertéskeletet és kósti 6 hónapos korban vizsgálja felül, míg a csődörök kötelező orvosi vizsgálata egy éves korban történik meg. Mindazokat az állatokat, amelyek a jövőben nem rendelkeznek előírt állatorvosi igazolással, nem alkalmazhatják tenyésztés céljaira. Ennek betartását szigorúan ellenőrzik az illetékes közegek és akiket kihágáson érnek, megbírságozzák.

= A mezőgazdasági kamarák adják ki a szállítási engedélyeket. A földművelésügyi miniszter engedélyt adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy a tiz százalékon felüli hiányok pótlására a szállítási engedélyt a mezőgazdasági kamarák igazgatói adják ki a mezőgazdasági szolgálat véleményezése alapján. Olyan esetekben, amikor saját használatra kérik az engedélyt, vagy pedig közvetlen szállításra akarnak nem szállítással pótolni az engedélyt a földművelésügyi miniszterium adja ki.

= Kiterjesztették a rekvizitálás jogát. A Hivatalos Lap minisztertanácsi jegyzőkönyvet közöl, amely meghatározza a nemzetvédelmi miniszternek, hogy az 1939. április 27-iki 1762. számú rendelet törvény alapszervezet megvevő bizottság által megállapított ár mellett a következőket rekvizitálhassa: szénaprés, jutzsák liszt- és buzaszállításra, raktárak bérlete árak és hármilven anyag elhelyezésére, kocsiszin, csőrök bérlete tábori pékségek szükségleteire, nékműhelyek bérlete kenyér gyártására a csapatok részére. A rekvizitálás jogával csupán akkor élnek, ha a tulajdonosok a katonai parancsnoksággal önként nem egyeznek meg, vagy indokolatlanul igen magas árat kérnek a piaci árakkal szemben.

Módosítják a cégbejegyzésekről szóló törvényt

Megszűnnek a tartományi cégbizottságok — A kereskedelmi iskolát végzeteket mentesítik a gyakorlat alól

A kereskedelmi kamarák országos szövetsége elküldte véleményezést végett az egyes kereskedelmi és iparkamarákhoz az új cégtörvény tervezetét. A tervezet több újítást tartalmaz. A múlt év decemberében életbe lépett cégtörvény egyik legfontosabb vitatott intézkedése az volt, hogy az egyes székterületek székheiyén bizottságokat jétesített és a cégek bejegyzéséhez szükséges engedélyeket az egész székterületre ez a bizottság adta ki. Ez bonyolult és hosszadalmas eljárás volt, amelynek következtében egy-egy cégbejegyzési kérvény elintézése hónapokig is elhúzódott. A most elkészített módosító törvénytervezet meg akarta szüntetni ezeket a tartományi bizottságokat és helyettük hasonló hatáskörrel minden kereskedelmi és iparkamara székheiyén működik majd egy bizottság, amely a cégbejegyzést engedélyezi. A bizottságnak a kereskedelmi és iparkamara elnöke, a nemzetgazdasági minisztérium megbízottja, a Banca Nationala megbízottja, valamint egy kereskedő lesz a tagja, akit a nemzetgazdasági minisztérium nevez ki a kereskedelmi és iparkamara által javasolt öt személy közül.

A jelenleg életben lévő cégtörvény egytől öt évig terjedő kereskedelmi gyakorlatot követel meg ahhoz, hogy valakinek a céget bejegyezzék. Az új törvénytervezet felmenti a gyakorlat bizonyítása alól azokat, akiknek kereskedelmi iskolai végzettségük van, vagy pedig akiknek eddigi közismert tevékenységéből kitűnik, hogy jó kereskedők.

A falvakban működő pékek is kötelesek kenyérbélyeget ragasztani a kenyérre

Módosították a buzaértékesítésről szóló törvényt — Visszamenőleg is lehet kérni a bírságok csökkentését

A földművelésügyi miniszter előterjesztésére módosították a buzaértékesítésről szóló törvény néhány szakaszát. A lényegesebb módosítások a következők:

Az ugynevezett parasztmalmok csak egy fajta integrális buzalisztet termelhetnek, a melynél a kivonat aránya 75—85 százalék. A rozs esetében ez az arány 65—68 százalék. Azon gépeket, amelyek finomabb minőségű liszt őrlésére alkalmasak, valamint a griz őrlésére szolgáló gépeket parasztmalmokban lepecsételik. A parasztmalmok az őrlésért vagy természetbeni ellenszolgáltatást, vámot vagy pedig készpénzt kérhetnek. A vámot csak mag alakjában lehet ujból eladni s az eladást törvényes iratokkal (számlákkal, stb.) kell igazolni. A parasztmalom raktárában nem lehet más buza, rozs és árpa, mint az, amelyet a malom vámképpen kapott. Ezt az árut csak a malom saját raktárában, még pedig csak az udvaron lévő raktárában helyezhetik el.

Módosították a törvény 10. szakaszának 1. bekezdését is, amely csak a városi pékek részére tette kötelezővé a kenyérbélyeg alkalmazását. A módosítás értelmében az ellenőrzést szolgáló kenyérbélyegeket a falusi pékek is kötelesek ezután a kenyérre ragasztani.

A törvény módosítás foglalkozik a kereskedelmi malmokban őrölt liszt forgalombahozatalával is. A törvény szerint a kereskedelmi malmokból kikerült liszthez szabadforgalmi jegyet, valamint számlát vagy szállítási levelet kell mellékelni. A lisztet legalább 75 kg.-os zsákokba kell csomagolni. A zsák száját össze kell varrni és a varrásra egy számozott cédulát kell ragasztani. A kereskedelmi malmokból kicsinyben liszt nem szállítható el. Abban az esetben, ha valamely kereskedelmi malom 1, 2 és fél, valamint 5 kilogramos zsákokban vagy zacskókban akarnak lisztet forgalomba hozni, ezeket szintén be kell varrni vagy le kell ragasztani és egy 75 kg.-os zsákban kell elhelyezni, amely ugyancsak a fenti formások mellett hagyhatja el a malmot. Minden kis zsákon vagy zacskón rajta kell legyen a malom neve, a sorszám valamint az ellenőrző hivatal pecsétje. Az ellenőrző szerv ebben az esetben a szabadforgalmi cédulában feltünteti a zsákok számát is.

A parasztmalmokból kikerült liszthez mellékelni kell a malomtulajdonos által kiállított őrlési bont. Az említett malomtulajdonosok csak a jegyzők által kiállított táblázat alapján őrölhetnek. Ebben a táblázatban feltüntetik az érdekelteket falusiak nevét, valamint azt, hogy saját szükségletüknek fedezésére mennyit őrölhetnek. Minden gazda a jegyzőtől külön őrlési igazolványt kap díjmentesen.

Lényeges újítása a törvénynek, hogy jelentősen leszállítja a falusiakra kiróható büntetéseket. Egyben pedig úgy intézkedik, hogy a már eddig kivetett büntetések is leszállítandók, ha az érdekeltek ezt kérik, még akkor is, ha nem jelentettek be felebbezést, vagy pedig, ha a felebbezési határidő lejárt. Ez a kedvezmény a már régebben kiadott bírságozási határozatokra is vonatkozik abban az esetben, ha ezeket a bírságozásokat még nem hajtották végre.

Felhívás a cukorrépa termelő gazdaközönséghez

Az Arad-Bánáti Cukorrépa termelők Szindikátusa felhívja azokat a cukorrépa termelő gazdákat, akik a cukorgyárhoz állati takarmányozásra melászt akarnak igénybe venni, hogy ebbeli szándékukat alulírt szindikátus irodahelyiségében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 41. szával vagy írásban mielőbb jelentsék be. Tájékoztatásul közöljük, hogy a termelők az átadott répa 2 százalékát igényelhetik melász alakjában. A melász ára 120 lei körül van métermázsánként. Tekintettel arra, hogy a melász kiszolgáltatása engedélyhez van kötve, amit kérelmezni kell, a jelentkezőket mielőbb kérjük.

Az Arad-Bánáti Cukorrépa termelők Szindikátusa.

RENDELET TÖRVÉNNYEL RENDEZIK A BEHÍVOTT ALKALMAZOTTAK MUNKABÉREI ÉS FIZETÉSÉT. Bucurestiből jelentik: A munkügyi miniszterium legközelebbi rendelet törvényt ad ki a behívott alkalmazottak munkabéreire és fizetésére vonatkozóan.

Megeleint a pénzügyi felebbezések illetékesének módosításáról szóló rendelet törvény. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már jelentettük, hogy rendelet törvényvel módosították a pénzügyi felebbezéseken alkalmazandó bélyegekről szóló rendelkezéseket és egyben úgy intézkedtek, hogy a jövőben a váltókön levő bélyegeket nem aláírásal, hanem a kiállítás helyének és időpontjának rávezetésével kell érvényteleníteni. Ez a rendelkezés megeleint a Monitorul Oficial november 17-iki számában.

Aradi vállalat hírek: Az aradi Fabrica de Impletituri si Tricotajia S. A. a nemzetgazdasági minisztertől engedélyt kapott egy 70 lóerős Diesel-motor beállítására, saját energiaszükséglete el látására. Az engedély 20 évre szól. — Az aradi Carol Andrévi si Filii S. A. közgyűlésén a végrehajtó bizottság tagjaiul a következőket választották meg: Andrévi Lajos, dr. Issekutz István, Krauss Samuel, Titu Oprea, Solmann Márton és Takácsy Miklós, akiket a törvényszék bejegyezt. — Az aradi Steinfeld és Herschkovits R. T. legutóbbi közgyűlésén a vállalat felszámolás határozta el. Felszámoló: Steinfeld Géza és Herschkovits Ármán, akiket a törvényszék bejegyezt. — Az aradi Grundmann Fabrica de Fierarie S. A. legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Rudolf Lapucci és Guld Emil, akiket a törvényszék bejegyezt.

A katonai szolgálatot teljesítő italmérők italmérési engedélyeinek határidejét leszerelésük után két hónapig meghosszabbították. A Hivatalos Lap november 16-iki száma rendelet törvényt közöl a katonai szolgálatot teljesítő italmérők italmérési engedélyeinek meghosszabbításáról. A rendelet szerint azok az italmérési engedélyek, melyek a katonai szolgálat teljesítés ideje alatt járnak le, automatikusan meghosszabbodnak mindaddig, amíg a katonai szolgálatot teljesítő nem szerel, illetőleg két hónappal a leszerelés után is. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik azokra az italmérőkre, akiknek engedélyeit az 1938. június 16-i rendelettel mondták fel, de a megvonás még nem történt meg. A katonai szolgálatot teljesítő italmérők a katonai szolgálatuk ideje alatt nem kötelesek fizetni az italmérési engedély-illetéket sem, illetőleg ez is csak a leszerelésük után esedékes. A rendelet azonnal életbe lépett.

A „Consum“ legújabb száma a bucaresti-i tőzsdehasse fejleményeit ismerteti, a legfrissebb részvény társasági alapításokat, vállalati tőkeemeléseket, adótörvényeket és egyéb gazdasági intézkedéseket, legújabb cégbejegyzéseket, közszállításokat. Kérjen mutatvány számot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Strada Regina Maria 46. szám.

Az új rendelet törvény intézkedései az önkéntesek három korosztályának tisztekké való kiképzéséről

December elsején kezdődik az 1936., 1937. és 1938-as korosztályok szakaszvezetőinek tisztekké való kiképzése

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium rendeletet adott ki, amely intézkedik, hogy azok az ugynevezett teterista ifjak, akik a 71. szakasz értelmében leszállított időt szolgálták csapattesteiknél, letehetik a tartalékos tiszti vizsgát.

A miniszteri rendelet így hangzik:

1. szakasz: Azok a leszállított időt szolgált ifjak, akiket a sorozási törvény 71. szakaszának feltételei szerint soroztak be és szolgálati idejüket csapattesteiknél a sorozási törvény végrehajtási utasításának 204-ik szakasza értelmében szolgálták és akik:

az 1936., 1937. vagy 1938-ik évfolyamhoz tartoznak, a hadkiegészítés állományába szakaszvezetői (sergent) ranggal helyezték át és

1939. november 30-ig legfeljebb 28-ik életévüket töltik be.

a kiképzési központoknál 1939. december 1-től kezdődőleg két hónapi különleges kiképzésben részesülnek, aminek elvégzése után leteszik a tartalékos tiszti vizsgát.

1. Ezek a T. T. R. ifjak a kiképzési központokban azoknak a fegyvernemeknek megfelelően kapják kiképzésüket és ugyanolyan fegyvernemek tisztjeivé léptetik őket elő, melyekben katonai szolgálatukat végezték. Kivételt képeznek azok, akik kereskedelmi tanulmányaik alapján (felsőkereskedelmi iskola, kereskedelmi liceum, kereskedelmi akadémia alapján) jönnek tekintetbe. Ezeket, tekintet nélkül arra, hogy milyen fegyvernemnél lettek szolgáltak, a gazdasági egységekhez osztják be.

2. E célból:

a) Mindazok a csapattesteik, (parancsnokok, szolgálatok), amelyeknek felügyelete alá tartoznak olyan T. T. R.-ifjak, akik tartalékos tiszti rangra előléptethetők és akik megfelelnek a jelen rendelet előírásainak, intézkedéseket fogantatosítanak, hogy ezek a T. T.

R.-ifjak 1939. november 25-én jelentkezzenek a csapattesteiknél (parancsnokságoknál, szolgálatoknál), ahonnan — teljes hadfelszereléssel — törzslapjaikkal együtt az illetékes kiképző központba küldik őket (az 1. pont előírásai alapján), ahol 1939. november 28-án reggel nyolc órakor kell jelentkezniük.

b) A kiképző központoknál orvosi vizsgálatnak vetik alá őket és 1939. december 1-én kezdődik meg a kiképzés, amelynek programját a nagyvezérkar és az illetékes hadsereg-főfelügyelőségek állapítják meg.

2. szakasz: Ennek a tanfolyamnak a befejeztével a nemzetvédelmi minisztérium fenntartja magának a jogot, hogy a hadsereg szükségleteihez mérten T. T. R.-ifjak újabb korosztályait hívja be hasonló tanfolyamok elvégzésére.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, NOVEMBER 21.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállás jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Costica Tandin zenekara. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: A zene folytatása. 13:30: Lemezek. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Drámai és filmkrónika. 19:17: Híres hívtányok lemezek. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Ion Zamfirescu előadása. 20:15: Nyitányok lemezek. 20:45: Hírek. 21: Rádiózenekar. 22:10: Hírek, sportközlemények. 22:30: Yvette Guilbert, Germaine Féraldy és Lili Pons lemezei. 22:50: Különböző hangszeres szólók lemezek. 23:15: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, angolul, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Katonazene. 13:30: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14:30: Hanglemezek. 17:15: Bulgária szép ország. Irta Szlavi Vasilev. Felolvasás. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Barabás Lidia hegedű, zongorán kíséri Rieger Tibor dr. 18:40: Nem dohányzom többet. Csurka Péter csevegése. 19:10: Világhírű zenekarok hanglemezei. 19:45: Színészsztarmák. Patak József előadása. 20:15: Hírek. 20:25: Rác Béla és cigányzenekara. 21:10: Az ördög hegedűse. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol s francia nyelven. 0:20: Per tis Jenő és cigányzenekara.

ATELEFON-NIVATAL

(u lomására hozza a n. é. közönségnek, hogy a tolyó hó végéig

DIJMENTESEN SZERELI FEL A TELEFONT

egy havi előfizetési díj ellenében.

Ne veszítse el az alkalmat!

Ha telefonja van, időt és pénzt takarít meg!

Az új telefonkönyv, amely magába foglalja az összes telefonelőfizetők neveit Transilvania és Banat területéről (az új előfizetőket is) — évi december hó folyamán jelenik meg.

S.A.R. DE TELEFOANE

Budapest II. 19: Mezőgazdasági félóra. 20: Ruszinnelvélt előadás. 20:30 Francia nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: Beethoven: V. szimfónia, c-moll. Hanglemezeiről. 22: Amerikai furcsaságok. Heigl László dr. előadása. 22:30: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál. 23: Időjárásjelentés.

SZERDA, NOVEMBER 22.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Filmzene lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: A Luca-trió zenekara. 14: Hírek. 14:20: Szláv balettzene lemezek. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Irodalmi krónika. 19:17: Margareta Vasilescu-Deiana énekel. 19:35: Gheorghe Stefanovicu énekel. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Alex. Badauta előadása a téli turisztika új megvalósulásairól. 20:15: Hírek. 20:30: Közvetítés az Operából. Verdi: Raina kincse. 23:10: Hírek, sportközlemények. 23:25: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Kisházinó Magyar Franciska énekel. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Országos Postászenekar. 15:30: Hírek. 17:15: Diákfélóra. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 19: Bura Sándor és cigányzenekara. 19:45: Vécsev Miklós előadása. 20:15: Hírek. 20:30: Az Operaház előadásának közvetítése. Faust. 21:30: Külügyi negyedóra. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:40: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20: Kárpáthy Sándor dr. gondolkázik, zongorán kíséri Földes László. 20:30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: Csorba Gyula és zenekara. 22: Az írek. Európa legnyugatibb népe. Székely Pálma előadása. 23: Időjárásjelentés.

Vasuti katasztrófa Németországban

19 halottal és 20 sebesülttel

Berlin. Németországban borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Mint a Német Távirati Iroda jelenti, Spandaunál a Berlin—Hamburg között közlekedő D-vonat összeütközött egy személyvonattal. Az összeütközés következtében a gyorsvonat egyik kocsija kigyulladt, több kocsi, valamint a mozdonyok megrongálódtak. Az eddigi megállapítás szerint a szerencsétlenségnek 19 halott és 20 súlyosan sebesült áldozata van.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottatott meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetés árát előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Állást keres fűszer- és rövidáru szakmában jártas, több évi gyakorlati bíró fiatalember. Cim a kiadóban. 5200

Megbízható, középkorú molnár, főmőnári állást keres vármalomba. Cim a kiadóban. 5213

ALKALMAZÁST NYER

Cukrászsegédet, fiatal, jó munkást felvesz Kondor-cukrászda, Satu-Mare. 5268

LAKÁS

Kétszobás, fürdőszobás, butorozott lakás kiadó. Cim a kiadóban. 5263

Egyszoba, konyhás, tiszta lakás azonnal kiadó. Str. Gr. Alexandrescu 26. 5237

1800 leiért

kiadó a belvárosban 4 szobás, fürdőszobás balkonos lakás. Cim a kiadóban. 5035

INGATLAN

Belvárosban

a városházához közel, kétuccára szóló ház, 1x4 és 1x2 fürdőszobás lakással, alkalmi áron 530.000 leiért eladó. Megbízott

Kiss Lajos „URANUL“

INGATLANIRODAJA.
Str. Eminescu 2. sz., 1 emelet.
Schutz-posztóüzlet felett.

VÉTEL-ELADÁS

Nagyon keveset használt, eredeti németországi Zeiss-szemüveg (3 és fél dioptriás) most már kerettel utolsó árban csak 240.— leiért a városházával szemben levő Greif-fodrászüzletben szellésségből eladó.

Dióháló, modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierék, ebédlők nagy választékban Tempo díszománnyal üzletben, Fischer Ellz-palota. 4878

Kitógástalan hangu, hosszú bécsi zongora helyszüke miatt igen előnyös feltételek mellett eladó. Ackermann, Str. Biruintei 10 (Str. Abatorului második mellékúcaja).

Alig használt Szepessy-féle gyermekkosci eladó Cal. Radnei 54. Nicola. 5238

ERIKA írógépeküzlet — ARAD, Str. Alexandri 5. Telefon 1334.

KÜLÖNFFELK

Nagyforgalmu kenyérsütőde kiadó vagy eladó. Szabó, Calea Radnei 35. 5265

Társ 400—500 ezer lei tőkével kerestetik üzleti vállalkozáshoz. Ajánlatokat „Biztos megélehetés” jellegre a kiadóba. 5264

Legújabb jelentéseink:

Idegen repülőgép London felett

Londonból jelentik: Hétfő délelőtti nagy magasságban idegen repülőgépet észleltek az angol főváros felett. A légvédelmi ütegek hosszasan tüzeltek az idegen gépmadárra, melynek kelet felé sikerült elmenekülnie. Valószínűleg novanezt az idegen repülőgépet látták később a kenti és az Essex hercegség déli része felett is elmenekülni, végül pedig a La Manche csatorna partja közelében tűnt fel és átszállt a csatorna felett. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: Az angol tengerészeti

minisztérium hivatalosan közli, hogy hétfőn egy német bombavető sikertelenül bombázott az Északi-tengeren egy angol torpedórombolót.

Ugyancsak londoni jelentés számol be arról, hogy a Themze alsó folyásánál elhelyezett légelhárító árvuk erős tüzzel fogadtak egy német felderítő gépet, amelynek elűzésére a magasba emelkedett egy angol vadászgép s az Essexi parttól észre a tengerig üldözte az ellenséges gép-madarat.

Bucurestiből Szófiába utazott lord Lloyd, az ismert angol személyiség

Szófiából jelentik: Lord Lloyd, az angol kulturkapcsolatok egyik irányítója a bulgár fővárosba érkezett, ahol meleg fogadtatásban részesítették. Ismeretes, hogy lord Lloyd előzőleg Bucurestiben járt, ahol szintén baráti fogadtatásban részesült. Az angol lapok kieme-

lik, hogy Öfelsége II. Carol király ebéden látta vendégül a lordot, aki a romániai angol kulturkapcsolatok szempontjairól folytatott megbeszéléseket. Lord Lloyd Bulgáriából valószínűleg Athénba utazik.

Titkos egyezmény készül Moszkva és Berlin között?

Moszkva, Csevoszian népbiztos, a Berlinben tárgyaló orosz kereskedelmi bizottság vezetője, külön repülőgépen Moszkvába repült és jelentést tett Stalinnak, majd ismét visszautazott Berlinbe. Ezek után azt hiszik, hogy rövidesen be fogják jelenteni a német—orsz. kereskedelmi tárgyalások befejezését.

Tokiói jelentés szerint a Nisi-Nisi című lap

úgy értesült, hogy Németország és a Szovjet között titkos egyezményt létesítenek, amelynek értelmében a Szovjet husz tengeralattjárót szállít Németországnak és Németország Vladivostokban támaszpontot kap, amelyet az angol és francia hadihajók ellen használhat fel a Távolkelet vizein.

Fritz Thyssen ellentétbe került a hivatalos német politikával

Londonból jelentik: Angol lapok értesülése szerint Fritz Thyssen, a hírneves német nagyiparos, a német nehézipar egyik jellegzetes vezetőgyénisége, akinek annak idején a nemzeti szociálista mozgalomhoz való viszonya igen, barátságos volt,

most nyilvánosságra hozta, hogy kénytelen volt Németországot elhagyni, mert állást foglalt a háború ellen és a mai német politikai vonajvezetéssel is szembekerült.

Hustalan napok Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Az utóbbi napokban már felmerült annak a szükségessége, hogy Jugoszlávia területén bevezetik a kötelező hustalan napok tartását. A tervek szerint hetenként egy-két hustalan napot tartanak. Erre azért lenne szükség, hogy az országban történő hustogasztás csökkenése következtében

több élő és vágottállatot exportálhatnának Angliába. Svájc és Franciaország részére, amely országok erős devizával fizetik a megvásárolt állatokat. Jugoszlávia az ily módon szerzett devizákért viszont fontos nyersanyagokat vásárolhat.

Robbanások sorozata semmisítette meg a Simon Bolivar gőzöst

Hága. (Rador.) A Simon Bolivar gőzös szerencsétlensége Németalföldön mély benyomást keltett. A szerencsétlenség hírére a lapok első oldalán közlik.

A hajóról eltűntek száma 135.

A holland sajtó közli úgy az angol, mint a német beállítását anélkül, hogy állástfoglalna, mind össze arra szorítkozik, hogy a robbanás rendkívül erős volt.

A hajóstársaság, amelynek a Simon Bolivar tulajdonát képezte, hivatalos közlést adott ki, amely szerint

az utasok közül 99 személy hiánvzik, míg a személyzet tagjai közül 27 tűnt el, így az eltűntek száma 126.

London. (Rador.) Az egész angol sajtó felháborodását fejezi ki ama módszerek alkalmazása miatt, amelyek a Simon Bolivar és más hajók elsüllyesztését okozták.

Az admirális jelentése szerint más három hajó is elsüllyedt hasonló körülmények között. A lapok az életbenmaradtak fényképét közlik, közöttük asszonyok, gyermekek, csecsemők, sebesültek és árvák vannak. A sajtó éle-

sen támadja Németországot, amely „egészen szokatlan módon” folytatja a tengeri háborút.

Az angol lapok megrendítő részleteket közölnek az elsüllyedt Simon Bolivar holland hajó fedélzetén lejátszódott drámai jelenetekről.

A szülők szemeláttára fulladtak a gyermekek a vízbe és kétségbeesett kísérleteket tettek, hogy megmentésük őket.

A kórházakban, ahová a sebesülteket szállították, a németeket külön teremben helyezték el. Akik túléltek a katasztrófát elmondották, hogy a robbanások sorozata semmisítette meg a hajót és az egyik mentőcsónakot.

Egy asszony úgy menekült meg, hogy gerendába kapaszkodott, gyermekét kezében tartotta, a másikat pedig a gerendára ültette.

Másik asszonyt az utolsó pillanatban mentették meg, kezében gyermekét tartotta, sebesült férjét pedig a hátra vette.

Három gyermek eltűnt.

Az egyik londoni kórházban két gyermeket ápolnak, akiknek szüleiről nem tudják, hogy meghaltak-e, vagy pedig másik kórházban vannak elhelyezve.

Vilmos volt német császár részvételtávirata Vilma királynőhöz

Hága. (Rador.) Vilmos volt német császár a Simon Bolivar nevű holland hajó elsüllyedése miatt részvételtáviratot küldött Vilma holland királynőnek.

Strajerek, mint a közhivatalnok kar tartalékosai

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium értesítette külső szolgálatait, hogy az uralkodó rendelkezésének megfelelően a jövőben a strajerek egy-egy kijelölt csoportja a közhivatalokban teljesít szolgálatot, hogy szükség esetén megfelelő tartalék-keret álljon rendelkezésre.

Svájci tiltakozás Berlinben

Bernből jelentik: Párisi lapjelentések szerint Svájc tiltakozását jelentette be a német kormányról, mert a tegnapi nap folyamán német ágyulövedékek robbantak fel Basel utcáin. Ismeretes, hogy német részről az első jelentések úgy szóltak nem tisztázott, ajjon tényleg lövedékekről van-e szó.

Kínai győzelmek a japánok felett

Sanghaiból jelentik: A hétfői nap folyamán 15 kínai hadosztálynak sikerült elfoglalnia a Kuang-Szi és Kvantung közötti hegyeket, valamint a Fen-völgyében több várost. (Dunaposta.)

Hore Belisha:

„Páris és London egyetértése teljes"

Párisból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter hétfőn repülőgéppel visszautazott Londonba. Elindulása előtt nyilatkozott az újságíróknak, hangsúlyozta, szükségesnek tartja kihangsúlyozni, hogy a két szövetségest a lehető legszorosabb baráti szálak fűzik egymáshoz. Elutazása előtt Daladierral és a francia tengerészetiügyi miniszterrel folytatott tanácskozása alapján megállapíthatja — mondotta —, hogy az egyetértés a legteljesebb. (Dunaposta.)

LAPZÁRTA:

Hága. A tíz nappal ezelőtt megszüntetett szabadságolásokat újból megkezdik a hadsereg tagjai részére.

London. A „Pensylvania” nevű angol gőzöst egy német tengeralattjáró elsüllyesztette. A hajó legénységét megmentették.

Brüsszel. A Havas-iroda közli a belga távirati irodának azt a luxemburgi jelentését, amely szerint Thorez, az ismert francia kommunista vezér, aki megszökött a francia hadseregből, Luxemburgban tartózkodik. Egyes jelentések arról számolnak be, hogy Thorez Luxemburgból Belgiumba szökött.

London. A németek által elsüllyesztett Arnekjode gőzös 12 életbenmaradt tengerészét hétfőn sikerült megmentenie egy angol repülőgépnek. A vizirepülőgép a nyílt tengeren talált rá a szerencsétlen matrózokra, akik egy felborult csónakba kapaszkodva küzdöttek életükért. A megmentett tengerészek elmondták, hogy 55 óra alatt kis mentőcsónakjuk többször is felborult és közben a hajó kapitánya és három tengerész társuk életüket veszítették. (Dunaposta.)

London. A Wigmore halászhajó az Északi-tengeren elsüllyedt.

London. Hétfőn hétre emelkedett azoknak a hajóknak a száma, amelyek az aknák következtében süllyedtek el. Az újabban elsüllyedt gőzösk az 1200 tonnás Torchbear nevű angol szénszállító hajó és egy francia gőzös, amelynek nevét még nem hozták nyilvánosságra, (Dunaposta.)

London. A tájékoztató minisztérium jelentése szerint Anglia területén mindaddig nem vezeték be az élelmiszeradagok rendszerét, amíg nem állapítják meg pontosan Anglia élelmiszerkészleteit. Az élelmiszerek összeírása most van folyamatban és előreláthatólag a hét végéig elkészül a pontos kimutatás, amely után az angol hatóságok a reális helyzetnek megfelelően tehetnek meg intézkedéseiket a lakosságnak élelmiszerekkel történő zavartalan ellátása érdekében.